

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GİYİM ENDÜSTRİSİ VE GİYİM SANATLARI EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

HAMİLE GİYSİLERİNDE KALIP FORMUNDAN KAYNAKLANAN
PROBLEMLERİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Esra SELVİOĞLU

Ankara, Mayıs 2011

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GİYİM ENDÜSTRİSİ VE GİYİM SANATLARI EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

HAMİLE GİYSİLERİNDE KALIP FORMUNDAN KAYNAKLANAN
PROBLEMLERİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

Esra SELVİOĞLU

Danışman: Doç. Dr. Neşe Yaşar ÇEĞİNDİR

Ankara

Mayıs 2011

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAY SAYFASI

Esra Selvioğlu'nun ‘‘Hamile Giysilerinde Kalıp Formundan Kaynaklanan Problemlerin İncelenmesi’’ başlıklı tezi 01.07.2011 tarihinde jürimiz tarafından Giyim Endüstrisi ve Giyim Sanatları Eğitimi Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

<u>Adı Soyadı</u>	<u>İmza</u>
Başkan : Prof. Dr. Mürvet Hayran
Üye (Tez Danışmanı) : Doç. Dr. Neşe Yaşar Çeğindir
Üye : Doç. Dr. Esen Çoruh
Üye :
Üye :

ÖN SÖZ

Bugün hazır giyim üreticileri geçmişe oranla çok daha fazla tüketicilerin istek ve beklentilerini dikkate almak zorundadırlar. Değişen yaşam koşulları, gelişen teknolojinin sunduğu imkânlar, ileri üretim teknikleri, pazarlama, dağıtım gibi lojistik desteklerdeki hızlılık rekabeti tetiklemektedir. Bu gelişmelere bağlı olarak tüketici de daha iyi ürünü en iyi fiyata seçme beklentisine girmektedir. Bu nedenle başta kadınlar olmak üzere tüketiciler her aldıkları ürünün bir öncekinden daha iyi, güzel, ergonomik ve kullanışlı olmasını istemektedirler.

Kadınların hayatında önemli bir yeri olan hamilelik sürecinde normal yaşamlarındakine oranla daha konforlu ve kullanışlı giysiler talep ettikleri çeşitli araştırmalar ile tespit edilmiştir. Bu taleplerin başında giysi kalıplarının süreçteki fiziksel değişimlere uygunluğu gelmektedir.

Hamile giysilerindeki kalıp formlarından kaynaklanan problemlerin incelenmesini kapsayan bu araştırma ile hamile hazır giyim üreticilerinin kalıp hazırlama, model geliştirme ve üretim gibi temel işlemlerinin daha etkin yürütülmesine katkı sağlanması amaçlanmıştır.

Çalışma sürecinde benden maddi manevi desteğini esirgemeyen canım annem Şadiye Selvioğlu'na, bana olan güvenini her daim hissettiren babam Mehmet Selvioğlu'na, aramızdaki mesafelere rağmen her türlü iletişim kanalıyla sürekli yardımını aldığım tez danışmanım Doç. Dr. Neşe Çeğindir'e, benimle aynı süreci yaşayan ve yardımcı fikirlerini sakınmadan paylaşan Zehra Doğan ve Özlem Atan'a, kaynak sıkıntısı yaşadığım her süreçte bir şekilde çözüm önerisi geliştiren Kemal Enes'e yardımlarından dolayı çok teşekkür ediyorum.

Esra Selvioğlu

ÖZET

HAMİLE GİYSİLERİNDE KALIP FORMUNDAN KAYNAKLANAN PROBLEMLERİN İNCELENMESİ

SELVİOĞLU, Esra

Yüksek Lisans, Giyim Endüstrisi ve Giyim Sanatları Eğitimi Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Neşe Yaşar ÇEĞİNDİR

Mayıs-2011, 62 sayfa

Bu araştırmanın amacı hamile giysilerinde temel üst beden kalıbı formundan kaynaklanan problemlerin belirlenmesi ve bu problemleri ortadan kaldıracak örnek bir temel üst beden kalıbı formunun oluşturulmasıdır.

Tarama yönteminin kullanıldığı araştırmanın materyalini Adana ilinde 2009 yılı itibarı ile doğum yapmış 37 249 hamile kadın oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise materyalden kademeli örneklem ile 15-34 yaş arasındaki 32731 kişiden seçilen ve gönüllü olarak araştırmaya katılmayı kabul eden 106 hamile kadındır. Örnekleme alınan kadınların tümü ilk hamileliklerini yaşamakta olup, hamileliklerinin üçüncü trimester dönemindedirler. Katılımcılar, postural ve fiziksel açıdan normal görünümündedirler.

Araştırmada veri toplama aracı olarak görüşme ve ölçü alma formu kullanılmıştır. Görüşme formu için pilot çalışma yapılmış ve uzman görüşünden geçirilmiştir. Ölçü formu için literatürdeki antropometrik ölçülerden ve International Organization for Standardization (ISO)'nun ölçü tanımlarından faydalanılmıştır.

Araştırmaya katılanların % 61,3'ü üst giyime daha çok ihtiyaç duyduklarını fakat % 59,4 oranı ile kendilerini alt giyimde daha fazla rahat hissettiklerini belirtmişlerdir.

Üst beden kalıbı genişlik ölçülerine göre ön göbek genişliğinde % 63,2 oranla, arka bel genişliğinde % 51,9 oranla, ön kalça genişliğinde % 54,7 oranla, arka kalça genişliğinde % 58,5 oranla darlık problemi yaşanmaktadır.

Üst beden kalıbı uzunluk ölçülerine göre üst giyim ön ortası boylarında % 61,3 oranla kısalık sorunu, yan dikiş boyunda % 57,5 oranla uzunluk sorunu ve arka ortası boylarında % 52,8 oranla uzunluk sorunu tespit edilmiştir.

Üst beden kalıbındaki çevre ölçülerde karın çevresinde % 62,3, kalça çevre ölçülerinde % 42,5 ve kol evi çevresi ölçülerinde % 39,6 oranla darlık problemi gözlenmiştir.

Hamile vücut ölçülerinin aritmetik ortalamalarına göre bütün boy: 160,09 cm, göğüs çevresi: 97 cm, karın çevresi: 102,3 cm, kalça çevresi: 103,8 cm, yaka çevresi: 35,3 cm ve omuz genişliği: 11,5 cm bulunmuştur.

Hamile vücut ölçülerinin 50. yüzdelik dilimine karşılık gelen değerler kullanılarak örnek bir üst giysi temel beden kalıbı çalışılmıştır. Araştırmanın sonucunda bulgulara dayanılarak hamile giyim üzerine çalışan hazır giyim firmalarına katkı sağlayacak öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar kelimeler: Hamile Giyimi, Hamile Vücut Ölçüleri.

ABSTRACT**INVESTIGATION OF PREGNANT WOMEN CLOTHES' PROBLEMS ARISE
FROM PATTERN FORM**

SELVİOĞLU, Esra

MS, Clothing Industry Training Department of Arts Department

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Neşe Çeğindir

May, 2011, 62 page

The purpose of this study to determine pregnant women clothes' problems arise from basic bodice sloper form and constitute an example basic bodice sloper for these problems.

Using survey method study's material which give birth in Adana as of 2009 37 249 pregnant women. The study's sample select with method gradual sample from material 32 731 whose between 15-34 age and who accept voluntarily attending 106 pregnant women. All women who agreed to participate in the study were in the last trimester of pregnancy and were first pregnancy. Participants were normal in terms of postural and physical view.

The study's data collection is interview form and measurement form. For interview form made pilot study and received expert opinion. For measurement form took advantage of measurement definition of International Organization for Standardization (ISO) and antropometric measurement at the litterateur.

Checking the data; 61,3 % of participant needing more upper body clothes however 59,4 % of participant feeling more comfort in the lower clothes.

According basic bodice sloper width measurement at front abdominal width 63,2 % rate, at back waist width 51,9 % rate, at front hip width 54,7 % rate, back hip width 58,5 % rate tight problem occurred.

According basic bodice vertical measurement at front center length 61,3 % rate had short problem, side seam lenght 57,5 % has long problem and back center length 52,8 % rate had long problem.

According basic bodice girth measurement abdominal hip circumference with 62,3 %, hip circumference with 42,5 % and armhole circumference with 39,6 % rate had thigh problem.

According descriptive statistical data intend to pregnant women body measurement arithmetic mean these found out; stature: 160,09 cm, bust circumference: 97 cm, abdominal circumference: 102,3 cm, hip circumference: 103,8 cm, neck circumference: 35,3 cm and shoulder width: 11,5 cm.

Using 50th percentage measurement from pregnant women body measurement draw a basic bodice sloper. As a result of the study based on the findings contributing proposed to pregnant woman clothing apparel industry.

Key words: Pregnant Woman Clothing, Pregnant Women's Body Measurements.

İÇİNDEKİLER

JURİ ÜYELERİ İMZA SAYFASI.....	ii
ÖN SÖZ.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	vi
TABLolar LİSTESİ.....	x
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xi
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xii
1.GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	2
1.2. Amaç.....	2
1.3. Önem.....	3
1.4. Varsayımlar.....	3
1.5. Sınırlılıklar.....	3
1.6. Tanımlar.....	4
2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	5
2.1. Kuramsal Çerçeve.....	5
2.1.1. Hamilelik.....	5
2.1.2. Hamilelikteki Değişimler.....	6
2.1.2.1. Hamilelikte Vücut Ağırlığında Değişimler.....	7
2.1.2.2. Hamilelikte Ölçüsel Değişimler.....	9
2.1.2.3. Hamilelikte Postural Değişimler.....	15
2.2.İlgili Araştırmalar.....	18
2.2.1.Araştırmanın Giysi Üretimi Açısından Bilimsel Dayanağı	20
3. YÖNTEM	23
3.1. Araştırmanın Modeli.....	23
3.2. Materyal.....	23
3.3. Veri Toplama Araçları.....	25

3.4. Verilerin Analizi.....	28
4. BULGULAR VE YORUMLAR.....	29
4.1. Hamilelerin Giysi İhtiyaçlarının Tespitine Yönelik Bulgular.....	29
4.2. Hamile Giysilerinde Üst Beden Kalıbı Genişlik Ölçülerine İlişkin Bulgular.....	33
4.3. Hamile Giysilerinde Üst Beden Kalıbı Uzunluk Ölçülerine İlişkin Bulgular	34
4.4. Hamile Giysilerinde Üst Beden Kalıbındaki Çevresel Ölçülerine İlişkin Bulgular.....	35
4.5. Hamile Vücut Ölçülerine Yönelik Elde Edilen Bulgular.....	36
5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	44
5.1. Sonuç.....	44
5.2. Öneriler.....	50
KAYNAKÇA.....	51
EKLER.....	55

TABLolar LİSTESİ

1.Trimestere Göre Ölçülerin Karşılaştırılması.....	9
2.Erkek ve Hamile Olmayan Kadınlar ile Hamile Vücut Ölçülerinin Karşılaştırılması.....	14
3. Trimestere Göre Ölçülerin Karşılaştırılması.....	14
4. Hamilelik Esnasında Karın Çevresi Ölçülerinin Aldığı Değerler.....	15
5. Adana İlindeki Annelerin Yaş Grubuna Göre Doğum Sayıları ve Örneklem Seçimi.....	24
6. Hamilelerin Tanımlayıcı İstatistikleri.....	25
7. İlk Hamile Giysisinin Alındığı Ay ve Alınan Hamile Giysi Sayısı Dağılımı.....	29
8. Giysi Özelliklerinin Önem Derecesinin Dağılımı.....	30
9. Hamilelerin Giysi Temin Yöntemleri.....	31
10. Giysilerde Tercih Edilen Kumaşlar, İhtiyaç Duyulan ve Rahat Edilen Giysi Türlerinin Dağılımı.....	32
11. Hamilelerin Giysilerde Olmasını İstedığı Özelliklerin Dağılımı.....	33
12. Giysi Kalıplarının Genişlik Ölçülerinde Karşılaşılan Sorunların Dağılımı.....	34
13. Giysi Kalıplarının Uzunluk Ölçülerinde Karşılaşılan Sorunların Dağılımı.....	35
14. Giysi Kalıplarının Çevresel Ölçülerinde Karşılaşılan Sorunların Dağılımı.....	36
15. Hamile Vücut Ölçüleri ve İstatistiksel Sonuçları.....	38
16. Hamile Kadınların Vücut Ölçüleri ile ASTM Ortalamalarının Karşılaştırması.....	41
17. Hamileliğin Farklı Dönemlerine Ait Verilerin Karşılaştırması.....	41
18. Örnek Hamile Üst Beden Kalıbı İşlem Aşamaları.....	49

ŞEKİLLER LİSTESİ

1. Hafta Hafta Hamilelik.....	5
2. Hamilelikte Ağırlık Artışının Dağılımı.....	8
3. Haftalara Göre Karnın Büyümesi.....	10
4. Karnın Sarkmadan Önceki ve Sonraki Durumları.....	11
5. Hamilelikte Göğüslerdeki Değişim.....	12
6. Hamile Kadının Vücut Ölçülerindeki Ortalama Artışlar.....	13
7. Hamilelikte Pelvis Rotasyonu.....	17
8. Hamilelikte Vücut Statiği ve Postural Değişim.....	17
9. Sekizinci Ayda Karnın Şekilleri.....	21
10. Ölçü Alma Noktaları ve Tanımları.....	46
11. Örnek Hamile Temel Beden Kalıp Formu.....	48

KISALTMALAR LİSTESİ

ASTM: American Society for Testing and Materials

ISO: International Organization for Standardizasyon

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

1.GİRİŞ

Hamilelik, kadınların vücudunda fizyolojik, psikolojik ve biyolojik değişimlerin gözlemlendiği önemli bir süreçtir. Fiziksel değişimin ilk belirtisi karnın büyümesi ile birlikte kilo alımıdır. Dokuz ayda alınan kilonun % 40'ı bebeğin oluşumundan, % 60'ı annenin vücudunun yağlanmasıyla kaynaklanmaktadır (Forbes, 1962; McNitt-Gray, 1991). Bir kadının gebelik süresince, karın duvarına ve kalçalarına, 4 ile 4,5 kg arasında yağ birikmesi (Özyiğit, 1992) sonucunda anne adayının vücut ölçülerinin değişimine bağlı olarak giysi tercihleri ve giysi beklentileri de değişmektedir.

Hamile giysileri, bedene uygun ölçülerde olmasının yanı sıra vücudun fiziksel yapısına uyum sağlayacak ergonomik özellikleri de taşımalıdır. Ancak hamile hazır giyim firmalarınca üretilen giysilerin pek çoğu, kadınların hamilelik sürecinin gözlemlenmesi ile oluşturulmak yerine deneme yanılma yöntemi ile hazırlanmaktadır. Bu süreçteki fiziksel değişimler, hazır giyim sanayide hamile giysilerini ölçülendirme, giysi uyumu gibi konfor problemlerinin başını oluşturmaktadır (Sohn ve Bye, 2009: 28).

Üstün ve diğerleri (2006) tarafından yapılan bir araştırmada, hamilelik sürecinde kadınların vücutlarına uygun giysi bulmakta sorun yaşadıkları tespit edilmiştir. Araştırmada, *bedenine uygun giysi bulamayanların oranı % 26, istediği modeli bulamayanların oranı % 23, hem vücuduna uygun giysi hem de istediği modeli bulamayanların oranı % 19'dur.* Giysi kalıbında yaşanıldığı belirlenen başlıca problemler; göğüs ve kalçanın darlığı, karnın büyümesi sebebiyle, giysilerin ön ortasının, arkaya ve yan dikişlere oranla kısalığı gibi ölçü uyumsuzluğu ve giysi boyutlarındaki orantısızlıktır.

Hamile giysilerindeki uyum problemlerinin başlıca nedeni; giysi kalıplarının, standart kum saati vücut şekli ölçülerine göre hazırlanmasıdır. Oysaki kadınların birçoğu bu vücut şeklinin dışındadır. Diğer bir neden ise, hamilelikteki fiziksel değişime bağlı hamile beden artışını karşılamak için kalıpların doğru kısımlardan ve yeterli oranda genişletilmemesidir. Alt bedende giysinin karın bölgesinin vücuda oturması için elastik kumaşlardan faydalanılmaktadır. Bu kumaşların montajında, depolanmasında, kullanımı ve bakımındaki hatalar da giysi uyumunu etkilemektedir. Toplu giysi üretiminin ilk kuralı, mamul ölçülerinin tüketicilerin vücut ölçülerine uygun olmasıdır (Çeçindir, 2011; 1152). Hamilelik esnasında kullanılacak her çeşit giyim eşyası özellikle organları sıkmayacak şekilde rahat olmalıdır. Hamile kadın kullandığı giysiler içinde hiçbir zaman tedirgin olmamalıdır. Hamileliğin ilerlemesiyle şüphesiz ki

kadının karnı da büyüyecek, eski giyim eşyaları dar gelecektir (Kocatürk, 1983). Hamile kadınların hayatlarındaki önemli ve hassas olan bu süreci rahat huzurlu ve daha konforlu geçirebilmeleri, giysi kalıplarından beklenen uyum konusundaki memnuniyet düzeylerini yükseltebilmek amaçları ile yola çıkılan bu araştırmada problem cümlesi aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

1.1. Problem Durumu

Hamile giysilerinde temel üst beden kalıbı formundan kaynaklanan problemler nelerdir?

Araştırmada problemin çözümüne ulaşma aşamasında konunun aydınlatılması için şu alt problemlere cevaplar aranacaktır;

1. Hamilelerin üst giysi ihtiyaçlarını temin etmeye ve bu giysilerin kalıp formlarının uygunluğuna yönelik düşünceleri nelerdir?
2. Hamile giysilerinde üst beden kalıbı;
 - a) Genişlik ölçülerine ilişkin problemler nelerdir?
 - b) Uzunluk ölçülerine ilişkin problemler nelerdir?
 - c) Çevresel ölçülerine ilişkin problemler nelerdir?
3. Üst bedene uygun temel kalıp formu için gerekli temel ve yardımcı ölçü değerleri nelerdir?
4. Örnek bir hamile üst giysi temel kalıp formu nasıl olmalıdır?

1.2. Amaç

Bu araştırmanın amacı hamile giysilerinde temel üst beden kalıbı formundan kaynaklanan problemlerin belirlenmesi ve bu problemleri ortadan kaldıracak örnek bir temel üst beden kalıbı formunun oluşturulmasıdır.

1.3. Önem

Hamilelikle birlikte kadının vücudundaki değişiklikler göz önünde bulundurulduğunda; hamile giysilerinin normal standart temel üst beden kalıplarından daha farklı temel üst beden kalıplarına ihtiyacı olduğu gözlenmektedir. Hamilelikle birlikte değişen kadının vücut şekli ile bir kıyafetten beklentileri de değişmektedir. Kıyafetin bedene uyum sağlamasıyla birlikte ergonomik ve fonksiyonel olması da büyük önem taşımaktadır.

2009 yılı itibarı ile Türkiye’de gerçekleşen doğum sayısı **1 241 617**’dir. Türkiye’de bir kadının doğurganlık döneminde (15-45 yaş arası) doğurabileceği ortalama çocuk sayısı ikidir (TÜİK,2010). Bu potansiyel göz önüne alındığında, kadınların ortalama iki kez hamile giysisine ihtiyaçları olacağı için Türkiye’de hamile giyimi önemli bir niş pazar oluşturmaktadır (Çeğindir, 2011).

Araştırma, hamilelerin üst beden kalıp formundan kaynaklanan problemlerin incelenerek hamile temel üst beden kalıbı formunun nasıl olması gerektiğinin belirlenmesi bakımından önemli bulunmaktadır. Böylece, hamile giysi üretimi yapan firmaların hedef kitlenin ölçülerine uygun “*giysi kalıbı hazırlamalarına*” katkı sağlanacaktır.

1.4. Varsayımlar

Hamile giysileri için,

1. Standart temel üst beden kalıp formları yetersiz kalmaktadır.
2. Örnek temel üst beden kalıp formu geliştirmeye ihtiyaç duyulmaktadır.

1.5. Sınırlılıklar

Araştırma,

1. Adana ili Seyhan ilçesinde yaşayan hamileler,
2. Görüşme formundaki soruları yanıtlamayı ve vücut ölçülerinin alınmasını kabul edenler,
3. Hamileliklerinin son trimesterinde olan ve ilk hamileliğini yaşayanlar,

4. Hamile giysileri için hazırlanan temel üst beden kalıbı formunu düzeltmek için kullanılacak ölçüler ile sınırlıdır.

Araştırmada,

5. Alınan ölçülerin amacı ölçü standardizasyonu oluşturmak değildir.
6. Örnek olarak hazırlanan temel beden kalıbı formuna kol kalıbı dahil değildir.

1.6. Tanımlar

Temel Beden Kalıbı: Üst giysilerde kullanılan model uygulamaya hazır, tüm payları verilmiş ve kesime hazır kalıbı ifade etmektedir.

Üst Giyim : İç giyim üzerine giyilen bluz, tişört, elbise ve çeşitleri anlamında kullanılmıştır.

Alt Giyim : İç giyim üzerine giyilen pantolon, etek ve çeşitleri anlamında kullanılmıştır.

Trimester : Hamileliğin üç ayrı döneminden her biri.

Pelvis : Kalça kemiği.

2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kuramsal Çerçeve

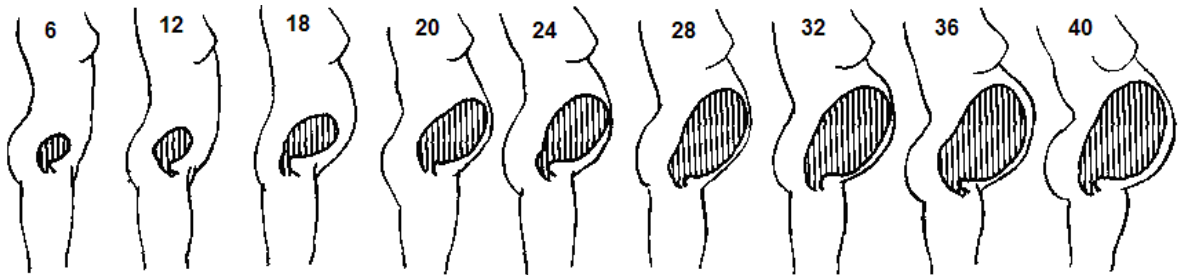
2.1.1. Hamilelik

Hamilelik; rahimde embriyo oluşmasıyla başlayan, doğumla sonuçlanan fizyolojik süreçtir. Bu fizyolojik süreçte anatomik değişikliklerin yanı sıra annenin metabolizmasında da değişiklikler görülür. Buna bağlı olarak görülen fizyolojik değişimler ile hamilelik anne için zor bir süreç olabilir (Dökmeci, 2003; 235 ve Marieb, 2004: 1129).

Normal ve ortalama hamilelik süresi 280- 282 gündür (Gürgüç, 1980: 86). Embriyonal ve fetal gelişim süresi 40 hafta olarak hesaplanır. Hamilelikle ilgili olaylar genellikle hafta üzerinden açıklanmakta olup kabaca üçer aylık dönemlerden oluşan üç trimester olarak ele alınır (Aktümsek, 2006: 474). Bunlar birinci trimester, ikinci trimester ve üçüncü trimester dönemleri olmak üzere ayrılmaktadır.

Birinci trimester, son menstruasyondan hamileliğin 12-13 haftasına kadar olan süreç, ikinci trimester, birinci trimester sonundan hamileliğin 27. haftasına kadar olan süreç, üçüncü trimester, ikinci trimesterden hamileliğin 40. haftasına kadar geçen süreçtir (William, 1992: 14).

Şekil 1' de görüldüğü gibi haftalara bağlı olarak fetüsün gelişimi ile birlikte karın çevresi de buna bağlı olarak hafta hafta büyüme gösterir.



Şekil 1 *Hafta Hafta Hamilelik* (Arısan, 1993: 352).

Meydana gelen metabolik değişikliklerle beraber büyüyen fetüsün da etkisiyle hamilelik öncesi kilonun % 25'i kadar bir kilo artışı söz konusu olur ki bir kadında bu miktar ortalama 12,5 kg kadardır. Kilodaki en büyük artış hamileliğin ikinci yarısında

ortaya çıkmaktadır. Bu artışlar büyüyen fetüs, anneye ait organların büyümesi, anne vücudunun protein ve yağ depolaması, annenin kan volümünde (basıncında) ve interstisyel sıvıdaki (hücre arası sıvıdaki) artmaya bağlıdır (Miller, Hanretty, Callander ve Ramsden, 2003).

Hamilelik normal insan fizyolojisini önemli ölçüde değiştiren bir durumdur. Hemen hemen her organ sistemi, birçok fizyolojik veri sonuçlarının değişiminde olduğu gibi etkilenmiştir (Montella ve Powride, 1998: 249).

Araştırma probleminin çözümüne katkı sağlaması bakımından hamilelikteki başlıca değişimlerin incelenmesinde fayda görülmüştür.

2.1.2. Hamilelikteki Değişimler

Hamilelik süresince oluşan değişiklikler tıbbi açıdan;

- Cilt değişiklikleri,
- Genital organdaki değişiklikler,
- Göğüs değişiklikleri,
- Metabolik değişiklikler,
- Hematolojik ve İmmünolojik değişiklikler,
- Kardovasküler sistem değişiklikleri,
- Solunum sistemi değişiklikleri,
- Üriner sistem değişiklikleri,
- Gastrointestinal sistem değişiklikleri,
- Endokrinolojik değişiklikler,
- Kas-iskelet sistemi değişiklikleri,
- Göz değişiklikleri gibi başlıklarla incelenmektedir (Fenkci, 2006:187).

Kapsamı gereği bu araştırmada hamilelik süreci giysi konstrüksiyonunu doğrudan etkileyen faktör olan fizyolojik değişimler üzerinde durulacaktır.

Giysi konstrüksiyonu açısından hamilelikte fizyolojik açıdan meydana gelen başlıca değişiklikler;

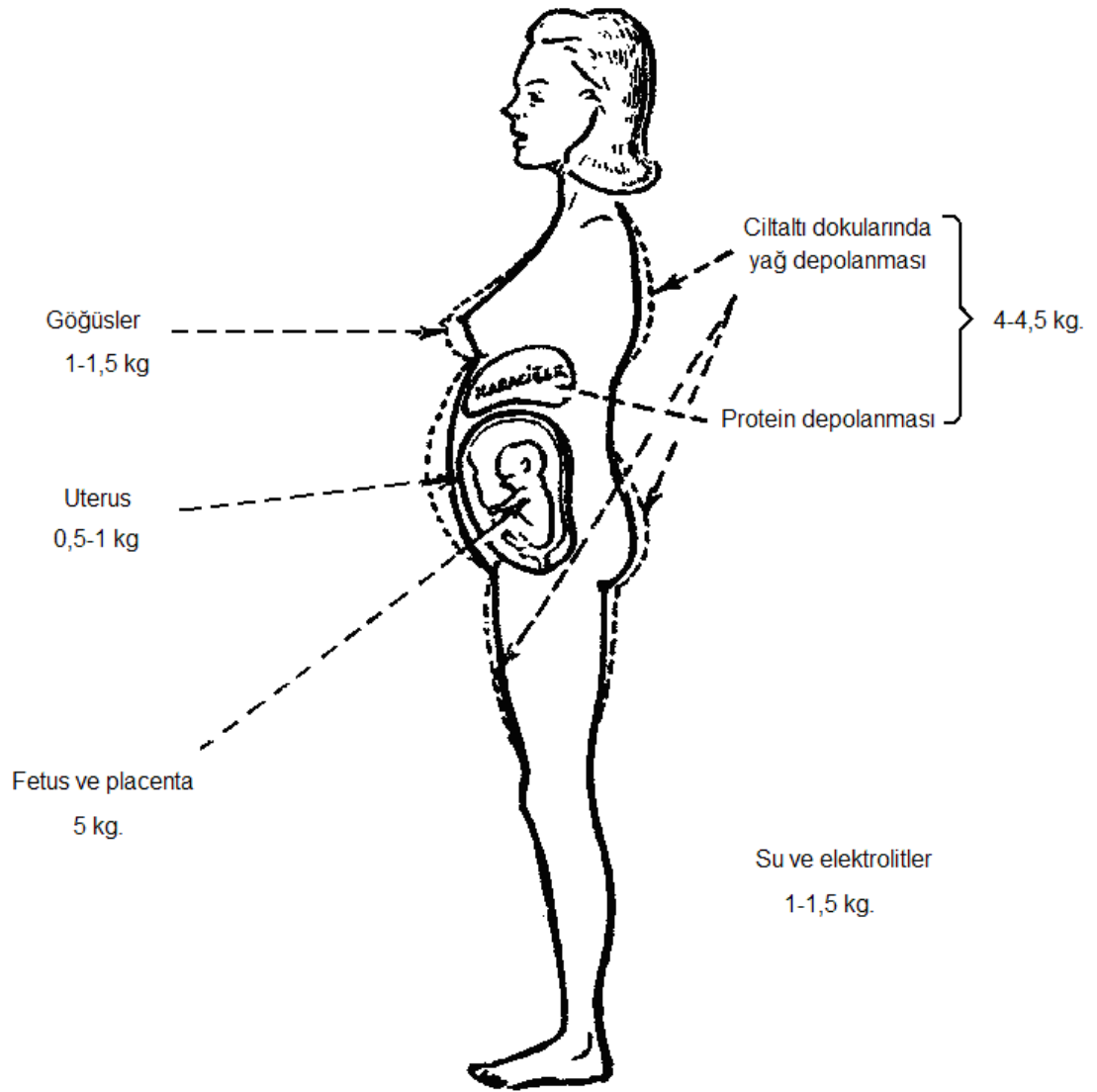
1. Kilo alımı,
2. Ölçüsel genişleme ve
3. Postural değişim başlıkları altında toplanmıştır.

2.1.2.1. Hamilelikte Vücut Ağırlığında Değişimler

Sağlıklı bir kadın hamileliğin sonunda 9 ile 12 kg almış olmalıdır. Hamilelik başlangıcında obez olan bir kadının 6 – 9 kilogramdan fazla almasına izin verilmemelidir. Alınan 10 kilogramın % 30'u fetüseye aittir. 650 – 900 gram plasenta ve amniyon sıvısı, 1200 – 1800 gram doku sıvıları, 400 gram göğüslerdeki büyümeyi belirler. Geriye kalan annenin yağ dokusundaki artıştır. Hamileliğin başında 45 kilonun altında olan bir kadının 11 – 12 kilo alması beklenmektedir (Uysal, 2005: 39; Fenkci, 2006:189; Taşkın, 2005:98).

Bazı kadınlar hamilelikte çok az kilo alırken bazıları ise alınması gereken normal kilonun iki katına çıkabilirler. Normal bir hamilelikte 20. hafta civarında hızlı kilo alışı ortaya çıkar (Taşkın, 2005: 98). En çok artış ikinci trimester döneminde görülmektedir. Bu dönemdeki artış haftalık ortalama 400 g civarındadır (Fenkci, 2006: 189).

Hamilelik boyunca alınan kilonun dağılımı Şekil 2'de ayrıntılı bir biçimde gösterilmiştir.



Şekil 2 Hamilelikte Ağırlık Artışının Dağılımı (Pschyrembel, 1988: 25).

Kasilovskiene ve diğerlerine göre (2005: 71), hamilelik süresince yapılan çalışmalarda deri altı yağ birikimine vücutta kalça ve uyluk bölgesinde rastlanmıştır. Tüm hamilelik boyunca kadının karın duvarı, kalça bölgesi, karın zarının arka kısımlarında 4 – 4,5 kg. yağ birikmektedir (Özyiğit, 1992: 29).

Amerikalı 80 kadının hamileliğin 4., 16. ve 36. haftalar sonrası alınan ölçümlerinde kilo ortalaması 61,9 kg olarak bulunmuştur. Bu kilonun % 17'si hamilelikte alınan kilolardır (Rutter ve diğerleri., 1984: 42).

Alman 198 kadının hamileliğinin 4. ayından itibaren aldıkları kiloda % 17'lik artış bulunmuştur (Fluegel ve diğerleri,1986).

Tablo 1'de Oliveria ve diğerlerine göre (2009), hamilelerin haftalara ve trimesterlerine göre kaydedilen ağırlıkları karşılaştırılmıştır.

Tablo 1 Trimestere Göre Ölçülerin Karşılaştırılması

Trimester	1. trimester	2. trimester	3. trimester
Kayıt zamanı (hafta)	15,1 ± 1,8	24,0 ± 2,4	34,5 ± 2,5
Ağırlık (kg)	59,8 ± 8,8	64,9 ± 8,2	69,1 ± 9,1
Fark (±) kg		5,1	4,2

(Oliveria ve diğerleri, 2009: 26)

Tablo 1’de görüldüğü üzere birinci trimester ile ikinci trimester arasında $\pm 5,1$ kg, ikinci trimester ile üçüncü trimester arasında $\pm 4,2$ kg lık artışlar kaydedilmiştir. Hamilelikte vücut ağırlığı değişimi toplamda 9 – 10 kg civarındadır.

Üstün ve diğerlerinin (2006) hamile kadınların giyim ürünlerinden beklentilerinin belirlenmesine yönelik yaptıkları çalışmaya göre kadınların en fazla kilo aldıkları bölgeler incelendiğinde; % 21,3’ü kalça ve göğüs çevresinden, % 18’i sadece göğüs çevresinden, % 16’sı yalnız kalça çevresinden kilo aldıkları belirlenmiştir. Hamilelerin % 14’ü bacaklarının üst kısmından, % 13’ü ise hem kalça hem de bacaklarında genişleme yaşadıklarını ifade etmişlerdir.

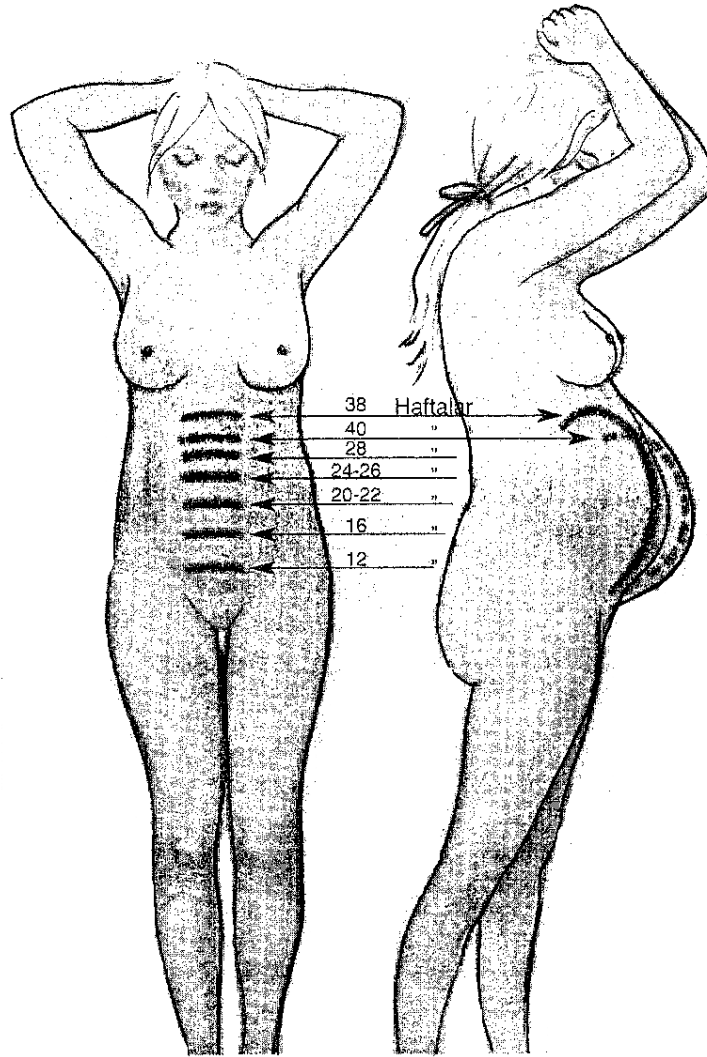
Hamilelerin % 7’lik bir kısmı dışında tamamına yakınının kilo alma ile vücutlarının özellikle kalça ve göğüs başta olmak koşulu ile bacaklarında da bir genişleme yaşadıkları bilgilerine ulaşılmıştır.

Bundan sonraki kısımda hamilelikte fiziksel değişimin yaşandığı diğer bir konu olan vücut ölçülerine değinilmiştir.

2.1.2.2. Hamilelikte Ölçüsel Değişimler

İkinci trimester dönemi ile beraber hamile karnının daha hızlı bir şekilde büyüdüğü gözlenir. Karın çevresi büyümesi altıncı ay sonlarına doğru göbek sınırına kadar ulaşır (Atasu ve Kösebay, 2004: 30). Fundus yüksekliklerinin değişimi ve hafta hafta hamile karnının gelişimi ortaya çıkmaktadır. Şekil 3’de görüldüğü gibi karın yüksekliği, hamilelikle beraber düzenli olarak artarken 36. haftanın sonunda en yüksek

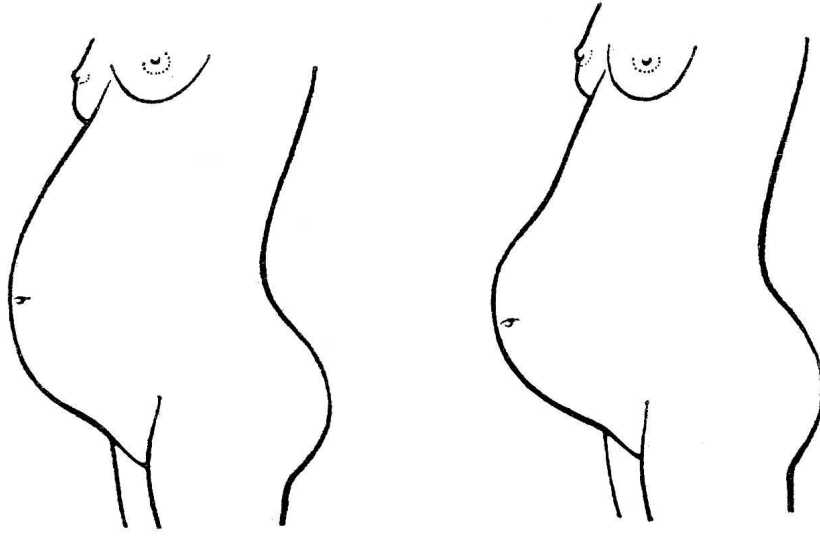
düzeye ulaşır. Bu yükseklik 37. haftadan itibaren bebeğin başının pelvise gelmesi ile düşüşe geçer (Garrey ve diğerleri, 1979: 42).



Şekil 3 Haftalara Göre Karnın Büyümesi (Atasu ve Kösebay, 2004: 30).

Karın çevresi ölçüleri göbek hizasında alınır. Ölçülerin değerleri kaydedilerek bir önceki hafta ile karşılaştırılır. Ölçüler uterusun gelişimi açısından önem taşımaktadır. 32. hafta sonunda karın çevresi yaklaşık olarak 94 cm, 40. hafta sonunda ise yaklaşık 100 – 105 cm olması beklenir. Göbek 40. hafta sonunda oldukça bombeleşir (Garrey ve diğerleri, 1979: 45).

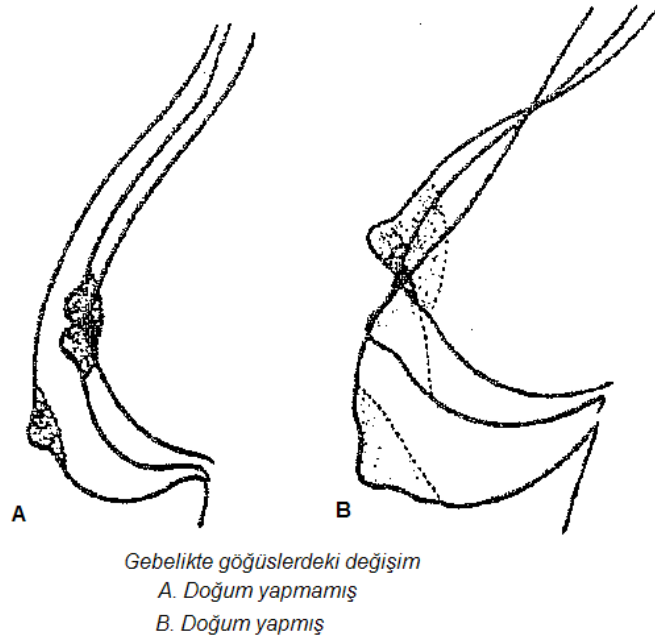
Başın doğumdan 2 ya da 3 hafta önce pelvise girmesi ile Şekil 4’de görüldüğü gibi karın sarkması gibi problemler ortaya çıkabilir. Bunun sonucunda karın hamilelik sürecinde olduğundan daha fazla belirgin hale gelir (Garrey ve diğerleri, 1979: 45). Bu değişim giysilerde hazırlanacak kalıp kontrüksiyonunu doğrudan etkilemektedir.



Şekil 4
Karnın Sarkmadan Önceki ve Sonraki Durumu (Garrey ve diğerleri, 1979: 43).

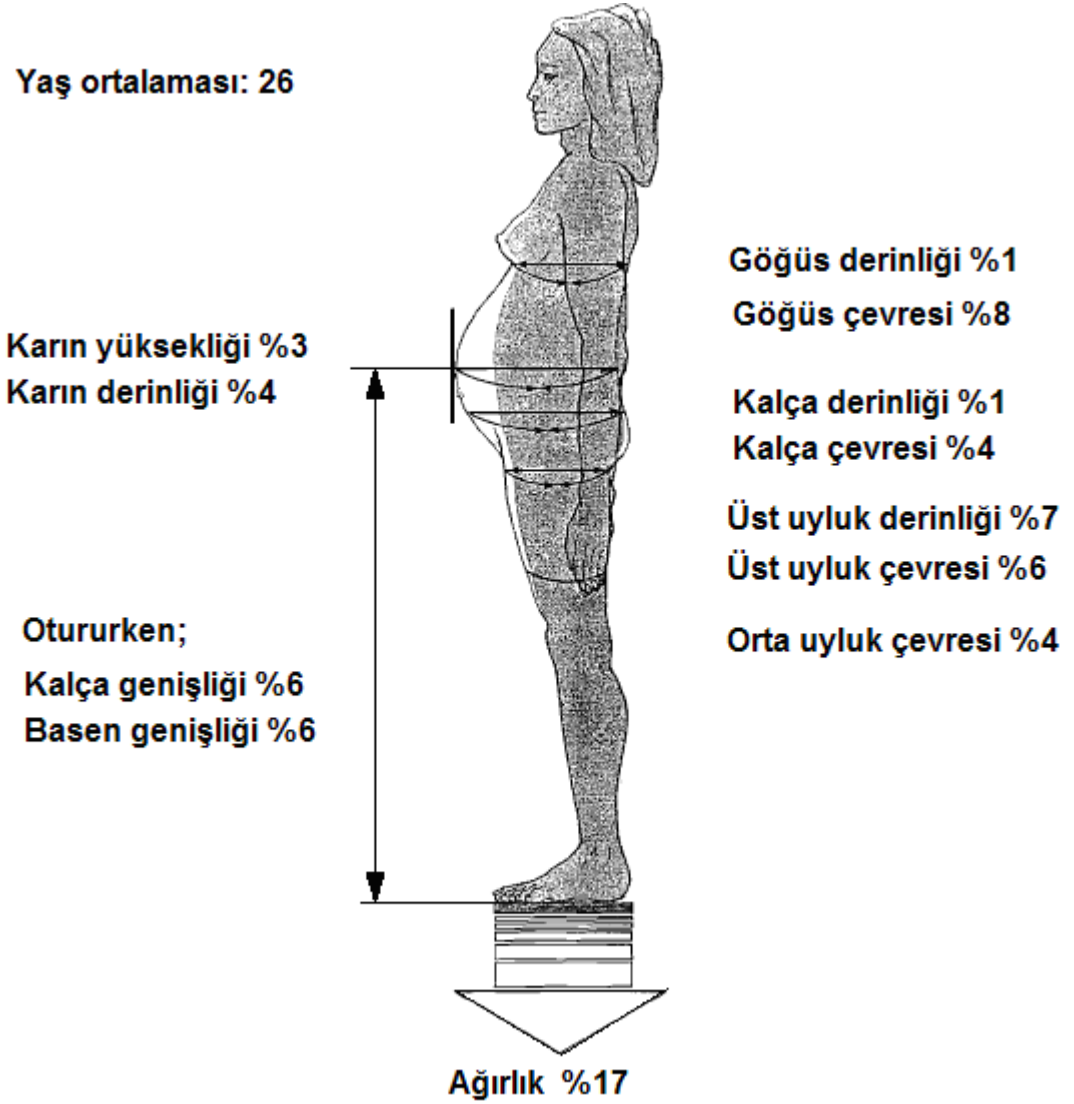
Hamileliğin 4. haftasından itibaren göğüslerde de değişim başlamaktadır. Şişme dirileşmenin yanı sıra, göğüs uçları çevresindeki renkli kısmın daha da koyulaşması ve göğüs üzerinde var olmayan kalınlaşmış toplardamarın göğüslerde görülmesi de hamilelikten kaynaklanmaktadır.

Şekil 5' de göğüs değişim şekilleri ayrıntılı bir şekilde verilmiştir (Atasu ve Kösebay, 2004: 27). Sona yaklaşan hamileliklerde göğüs çevresi genişler. Hamilede diafram 4 cm kadar yükselir. Göğüs kafesi transvers çapı 2 cm, göğüs çevresi 6 cm artmaktadır (Baysal, 2004: 14).



Şekil 5 *Hamilelikte Göğüslerdeki Değişim* (Atasu ve Kösebay, 2004: 28).

Rutter, Haager, Daigle, Smith, Mcfarland ve Kelsey'in yapmış oldukları araştırmaya göre (1984: 42) seksen Amerikalı hamile kadının hamileliğin 4 ve 16 haftaları ve 36. hafta sonrası alınan ölçümler karşılaştırılmıştır. Bu araştırmaya katılan kadınların göğüs çevresi ölçülerinde % 8, kalça çevresi ölçülerinde % 4 artış tespit edilmiştir. Yerden karın uç noktasına doğru yapılan ölçümlerde 2,8 cm artış, yere paralel karın derinliği ölçüsünde 8,2 cm, karın çevresindeki artış ortalama olarak 16,1 cm olarak belirlenmiştir. Hamilelik öncesi zayıf olan kadınlarda, karın çevresi artış oranı daha düşük çıkmıştır. Şekil 6'da ölçü değişimleri yüzdeler olarak belirtilmiştir.



Şekil 6 *Hamile Kadının Vücut Ölçülerindeki Ortalama Artışlar* (Rutter ve diğerleri, 1984: 42).

Acar ve Weekes'in (2005: 862) hamile olan ve olmayan kadınlara yönelik aldığı ölçümler hamileliğin 3. trimesterinde (29–40+ haftalar) bulunan kadınların vücut ölçüleri ile erkeklerin ve hamile olmayan kadınların vücut ölçülerinin karşılaştırılması Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2**Erkekler ve Hamile Olmayan Kadınlar İle Hamile Vücut Ölçülerinin Karşılaştırılması**

Ölçümler (mm)	Pozisyon	Hamile olmayanlar (mm)	Hamile kadınlar (mm)	FARK (mm)
n		95 kadın ve erkek	65 kadın	
Kalça çevresi	(ayakta)	1037	1155,1	118,1
	(otururken)	-	1249,8	
Karın çevresi	(ayakta)	840,6	1136,7	296,1
	(otururken)	-	1161,3	
Karın derinliği		269,9	359,5	89,6
Göğüs çevresi	(ayakta)	1007,8	1046,5	38,7
	(otururken)	-	1072,3	
Göğüs derinliği		271,8	284	12,2

(Acar, Weekes; 2005, 862)

Acar ve diğerlerinin (2005) Tablo 2’de görüldüğü üzere hamile olanlar ile olmayanlar arasındaki ayakta alınan ölçümlerin ortalama farkı; kalça çevresi: 118,1 mm, karın çevresi 296,1 mm, karın derinliği 89,6 mm, göğüs çevresi 38,7 mm’dir.

Fark ölçüleri karşılaştırıldığında en fazla değişimin karın çevresi ortalama ölçülerinde olduğu görülmektedir. Kalça çevresi ortalama ölçü farkının değeri de diğer fark ölçülerinden yüksektir.

Oliveria ve diğerlerinin (2009: 26) araştırmalarında hamilelik trimesterlerine göre karın genişliği değişimi Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3 Trimestere Göre Ölçülerin Karşılaştırılması (ortalama \pm standart sapma)

Trimester	I	II	III
Kayıt zamanı (hafta)	15,1 \pm 1,8	24.0 \pm 2,4	34.5 \pm 2,5
Karın Genişliği (cm)	86,1 \pm 9,0	95.4 \pm 6,7	102.2 \pm 5,3

(Oliveria ve diğerleri, 2009: 26)

Tablo 3’de karın çevresi ölçümlerinin trimesterlere göre değişim ölçüleri verilmiştir (Oliveria ve diğerleri, 2009: 26).

Rutter ve diğerlerinin (1984: 45) yaptığı çalışmalarına göre sabit bir kişinin birinci hamileliğinden ve ikinci hamileliğinden elde edilen karın çevresi genişliklerinin farklı değerler aldığı gözlenmiştir. Tablo 4’da bu bilgiler ayrıntılı olarak verilmiştir.

Tablo 4 Hamilelik Esnasında Karın Çevresi Ölçülerinin Aldığı Değerler

İstatistikler	İlk Hamilelik (cm)	Son Hamilelik (cm)	Fark (cm)
Ortalama (mean)	92,8	108,9	16,1
Ortanca (medyan)	91,2	107,5	16,3
Tepe değer (mod)	78,4	106,4	17
Standart sapma	9,99	9,44	4,98
En düşük değer	68,4	87,5	2,3
En yüksek değer	125,2	131,8	28
Dağılım (range)	56,8	44,3	25,7

(Rutter ve diğerleri, 1984: 45)

Rutter ve diğerlerinin (1984) araştırmalarında ilk hamilelik ve son hamilelikte karın çevresi ölçülerinin fazlaştığı görülmektedir. İlk hamilelikteki ortama karın çevresi ölçüsü ile son hamilelik ortalama karın çevresi ölçüleri arasında 16,1 cm’lik artış görülmektedir. İlk hamilelik ve son hamilelik en yüksek değerleri karşılaştırıldığında bu farkın daha fazla (28 cm) olduğu görülmüştür. İlk hamilelik ve son hamilelikte kaydedilen en düşük değerler arasındaki fark (2,3 cm) çok daha azdır.

Aşağıda giysi kalıbı hazırlama çalışmalarını ve kalıp formunu etkileyen hamilelikteki postural değişimlere yer verilmiştir.

2.1.2.3. Hamilelikte Postural Değişimler

Başlıca postural değişiklikler hamileliğin beşinci ve dokuzuncu ayları içerisinde ortaya çıkmaktadır (Bullock ve diğerleri, 1987: 16). Alınan kilolar, karın bölgedeki yığılmalar ve fetüsün büyümesi gibi faktörler, artan postural dengesizliğin algılanmasına neden olabilmektedir (Jang ve Hsiao-Wecksler, 2008: 468).

Nagai ve diğerklerine (2009: 130) göre fetüsün gelişimi ile birlikte, hamile kadınların ayaktaki duruşu değışmekte, karın kasları ve bel kemiğine yüklenmelerin artması kafa pozisyonunun arkaya doğru değışimine neden olmakta ve ön pelvis ile bel omurga bölgesinin eğimi artmaktadır.

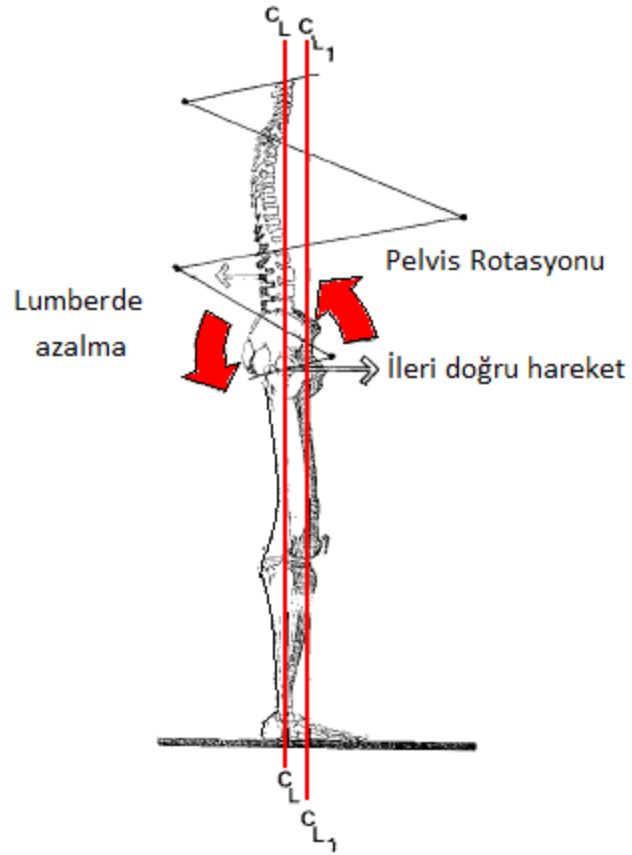
Bel oyuntu çukurunun derinliğı, vücut ağırlığının 10,5 kg artması ile 0,5 cm içeriye doğru eğilmektedir. Kalça açısı, kilo alımı ile 36. haftadan itibaren 2,8 cm dışarı doğru artış göstermektedir. Pelvisin öne doğru hareket etmesi, bel çukuru eğiminin fazlaşmasına sebep olmaktadır. Vücut üzerindeki momenti artan fetüsün gelişimi ile birlikte kilo alımı gerçekleşmekte, vücut ağırlık merkezi sürüklenmektedir (Rutter ve diğerkleri, 1984: 41).

Şekil 7'de vücudun ağırlık merkezi ve yerçekimi hattının değışmesi ile oluşan pelvis rotasyonu verilmiştir.

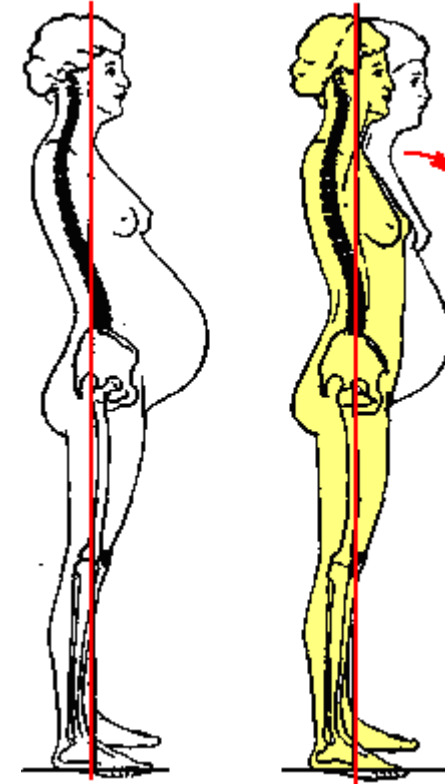
Vücuttaki postural değışimlerle beraber;

- İleri baş,
- Yuvarlak omuz,
- Baş ve boynun göğüse göre olan öne doğru pozisyonu,
- Kamburlukta artma,
- Bel çukuru derinliğinde artmadır.
- Bel çukuru derinliğini karşılamak için sırt bölgesinde kamburluk artmaktadır (Hamamcı, Cengizlier ve Bellekçi, 1992: 7).

Hamilelik sürecinde hissedilen denge bozulması, arkadan öne doğru postural eğimin artması ile ilişkilendirilmiştir. Şekil 8'de postural değışimin vücudun dengesini etkileme durumu, buna bağılı tercih edilen duruş verilmektedir (Jang ve Hsiao-Weckler, 2008: 475).



Şekil 7 Hamilelikte Pelvis Rotasyonu
(Greenhill, 1959).



Şekil 8 Hamilelikte Vücut Statığı ve Postural
Değişim (Rutter ve diğerleri, 1984: 43).

Ön karın hantallığının artması ile kadının ağırlık merkezi değişmekte ve birçok kadında lordoz (bel omurlarının içe doğru kamburlaşması) ve hamileliğin son birkaç ayı içerisinde bel ağrıları ortaya çıkabilmektedir (Marieb, 2004: 1129). Hamileliğin 6. ayından itibaren ortaya çıkan bu durumu rahatlatmak için vücuda iyi oturan hamilelik korselerinin kullanımının faydalı (Gürgüç, 1980: 90) olacağı ifade edilmektedir.

Hamilelikteki ruhsal değişiklikler, aynı zamanda organizmayı ve postural dengeyi sağlayan hareket idaresini de etkilemektedir. Beden imgesi ile ilgili sorun ayaktaki duruşun dengesini bozabilmektedir. Büyüyen rahmin öne doğru oluşturduğu ağırlık artışına bağlı olarak bel omurları kamburlaşmaktadır. Boyunda öne doğru bükülme, omuzlarda düşme gözlenebilmektedir (Erdem, 2003: 8).

Hamilelerde gerek gümde ve gerekse ara dokusu arttığı için göğüsler büyür, ağırlaşarak sarkabilir (Önder, 1985:355). Bu dönemde vücut ağırlığının değişmesi, bununla birlikte derin psikolojik değişimler ve fiziksel uyumu zorlaşması hamile kadının konforu için değişimleri gerekli kılar (Bullock ve diğerleri ,1987: 10).

2.2. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde daha önce yapılan, bu araştırmanın yürütülmesine ve problemin çözümüne katkı getirdiği düşünülen araştırmalara yer verilmiştir. Araştırmalar en yakın tarihli olanlara göre sıralanmıştır.

Çeğindir'in (2011) "hamile ölçülerinin vücut şekillerine göre incelenmesi" başlıklı çalışması, Ankara'da yaşayan hamileliğin son trimester döneminde olan 109 hamile kadının katılımı ile gerçekleşmiştir. Araştırmada, uluslar arası ölçü standartlarından hareketle hamile kadın vücut şekli formülleri tanımlanmıştır. Geliştirilen bu formüllere göre hamilelerin tanımlanmış ve tanımlanmamış vücut şekilleri belirlenip göğüs, karın ve kalça çevresi ölçüleri karşılaştırılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre kadınların % 14'ü V vücutlu, % 23'ü X vücutlu, % 63'ü A vücutlu bulunmuştur. Kadınların % 46'sı kısa boylu (≤ 159 cm), % 54'ü orta boylu (160 - 168 cm) dur. Araştırmaya göre hamile kıyafetlerin kum saati şeklinde (X vücutlu) bilinen kadın vücut şekline göre hazırlanmasının yeterli olmamaktadır. Hamilelerin de vücut şeklinde farklılıklar olduğunu görülmektedir.

Bye ve Sohn' ın (2009) "hamilelik sürecinde değişen vücut için kalıp uygulama: örnek olay incelemesi" başlıklı makalesinde 26 yaşında ilk hamileliğini yaşayan

yalnızca bir denek üzerinden alınan üç boyutlu ölçümlerle kalıp geliştirme çalışması yapmıştır. Katılımcı, hamileliğinin 13. gününden 229. gününe dek yedi defa taranmıştır. Bununla beraber temel kalıp çalışmasından elde edilen düz bir kıyafetle deneme yapılmıştır. Böylece giysi ve taramalar sonucunda elde edilen veriler, temel beden üzerine uygulanarak hamile giysi kalıbı elde edilmiştir.

Chow ve diğerleri (2008) “hamile destek giysilerinde bir deneme giysisinin rahatlığının değerlendirmesi” adlı makalesinde sekiz ayrı destek giysisinin konfor açısından incelemeleri yapılmıştır. Araştırmada, piyasada bulunan sekiz hamile destek giysisi, termo fiziksel, algısal/dokusal ve hareket konforu açısından incelenmiştir. Buna ilave olarak 14 Çinli kadına deneme giysileri ile birlikte 19 soruluk bir anket uygulanmıştır. Çalışmanın sonucunda hamilelik destek giysisinin ergonomik açıdan ihtiyaçları karşıladığı, en uygun tasarım için yol gösterdiği tespit edilmiştir.

Üstün ve diğerlerinin (2006) “hamile kadınların giyim ürünlerinden beklentilerinin incelediği” araştırmada, 20 – 40 yaşları arasındaki 150 hamile kadının kıyafetlerine yönelik şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Kadınların hamile kıyafeti alırken dikkat ettikleri ilk özellik rahatlıktır.
- Kadınlar hamilelik süreci boyunca karın bölgesi dışında en çok kiloyu sırasıyla kalça çevresi, göğüs çevresi ve üst bacak çevresinden almaktadır.
- Sürecin ilk 7 ayında, en fazla tercih edilen giysi türü pantolondur.
- Hamilelerin, 8’inci aydan sonra vücudun daha da genişlemesi ile jile ve elbise tercihleri artmaktadır.
- Hamile kadınların giysilerinin rahatlığının yanı sıra kumaş türü de önem taşımaktadır. Genellikle terletmeyen, kolay temizlenen, esnek ve bakımı kolay kumaşlar tercih edilmektedir.
- Hamileliğin 4. ayından itibaren bel ve karın bölgesinin genişlemeye başlaması ile bele oturan giysilerin giyilmesi zorlaşmaktadır.

Güzel (2005), hamilelerde giyim problemleri ve tercihlerini incelenmiştir. Araştırma’da Konya ilinde yaşayan 395 hamile kadına uygulanan anketler sonucunda elde edilen veriler değerlendirilmiştir. Çalışma sonucunda 5. aydan itibaren hamile kıyafetlerinin kullanımının arttığı, etek ve pantolon satın almada *beden ölçülerine uygun olmama probleminin yaşandığı, elbise ve pantolon boylarında düzeltme yaptırıldığı* belirlenmiştir. Günlük hayatta çoğunlukla etek ve pantolon, evde ise beli lastikli etek ve

eşofman kullanımının, kıyafet satın almada kullanışlılık ve rahatlığın tercih edildiği bilgilerine ulaşılmıştır.

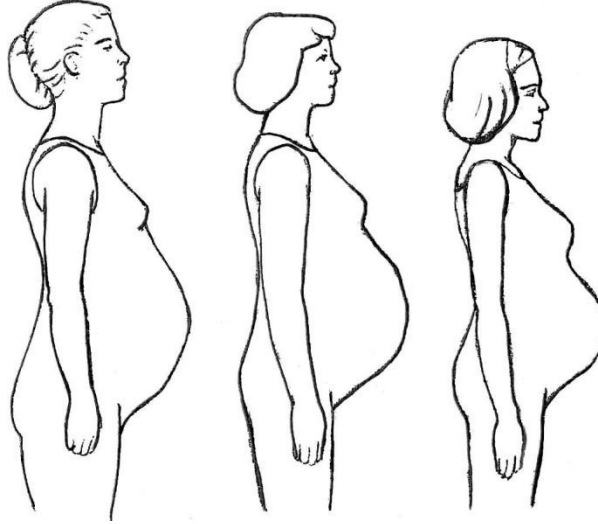
Acar ve Weekes'in (2005) hamile kadınlara yönelik emniyet kemeri tasarımı amacıyla yapmış oldukları araştırmada, öncelikle hamile kadınların emniyet kemeri kullanımı ve tasarımına yönelik görüşleri sorulmuştur. Çalışmanın ilerleyen aşamalarında ilk trimester döneminde olan 34 hamile kadın, ikinci trimesterinde olan 159 hamile kadın, üçüncü trimesterinde olan 257 hamile kadın üzerinden alınan ölçümler doğrultusunda öneriler geliştirilmiştir. Hamile sürücülerin görüşlerinin ve ölçümlerinin sonucunda elde edilen antropometrik değişimlerin, otomobil sektörünün emniyet kemeri tasarımında göz önüne alarak tasarım yapabilmeleri için öneriler sunmuştur.

Yukarıda verilen ilgili araştırmalardan Bye ve Sohn (2009)'un araştırması dışındakilerinin tamamı tarama yöntemi ile giysilerden beklentilerin incelendiği durum tespitine yöneliktir. Araştırmalarda hamile giysilerinin boyutsal problemlerinin olduğu açıkça görülmektedir. Ancak, literatürde hamile giysi kalıp formundan kaynaklanan problemlerin incelenmesine yönelik bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu nedenlerden ötürü aşağıda, yapılan bu araştırmanın gerekliliği ve bilimsel dayanağı açıklanmaya çalışılmıştır.

2.2.1. Araştırmanın Giysi Üretimi Açısından Bilimsel Dayanağı

Hamilelikle beraber vücutta oluşan fiziksel ve postural değişimler her kadında farklı bir şekilde gözlemlenebilmektedir. Hamilelik sürecindeki karın şekilleri, kadının hamilelik öncesi dar veya geniş kalçalı olması gibi vücut şekline, mezomorfi, endomirfi, ektomorfi gibi vücut tipine, kilosuna bağlı olarak değişebilmektedir.

Hamileliğin sekizinci ayına gelmiş üç kadın, Şekil 9'da görüldüğü gibi birbirinden farklı bir görünüme sahip olabilmektedir (Eisenberg, 2002: 201). Bu nedenle sekizinci ayın sonunda her kadının karnının alabileceği şekil de değişeceği için alınan her giysinin formu vücutta farklı bir uyum ve görünüm sergileyecektir.



Şekil 9 Sekizinci Ayda Karın Şekilleri (Eisenberg, 2002: 201).

Hamilelikte değişen vücut yapısına uygun kıyafetlerin kullanımı anne ve bebek sağlığı üzerinde etkilidir. Ayrıca hamilelik sırasında iyi görünmek, kişinin kendisini her açıdan daha iyi hissetmesine de yardımcı olacaktır. Kadınlar, bu dönemdeki giysilerini her zaman olduğu gibi sosyal statü, kişisel özellikler, yaş, eğitim ve ekonomik olanak gibi pek çok değişkene göre belirlemektedir (Ağaç ve diğerleri, 2006).

Sürecin başlangıcındaki ilk aylarda özel bir giysiye ihtiyaç olmamasına rağmen karın duvarı, uterusun büyümesine bağlı olarak karının büyümeye başladığı dönemden itibaren, hamilenin giyeceği elbiselerin boyutlarının da değişmesi gerekmektedir.

Hamilelerde kullanılacak giysilerin rahat olmasına, karını sıkı olmamasına dikkat edilmelidir. Hamile sıkı, yuvarlak çorap lastikleri ve jartiyer kullanılmamalıdır. Çünkü bu tür giysiler kan dolaşımına engel olduğu gibi varis oluşumunu da hızlandırmaktadır. Göğüs bakımında ise sıkı olmayan sutyen kullanımına dikkat edilmelidir (Gürgüç, 1980: 86).

Hamilede sarkık karın mevcutsa ve karın duvarı daha önce geçirilmiş hamilelik dolayısıyla gevşek ise sıkı olmayan, uygun bir karın korselinin kullanılması tavsiye edilmektedir. Bu korsenin hamile kadının karını, aşağıdan yukarıya doğru desteklemesi gerekmektedir. Karını sıkı korseler uygun değildir (Önder; 1985: 355) Hamile kadının elbiseleri gevşek, ayakkabılarının alçak topuklu olması (Gürgüç, 1980: 95) tavsiye edilmektedir.

Bu araştırmada, giyim alanında uluslar arası ve ulusal boyutta gerçekleştirilen akademik çalışmalarda olduğu gibi hamilelerin kullandıkları giysi kalıplarının formdan kaynaklanan problemlerinin tespiti için,

1. Mevcut durum tespit edilmiştir.
2. Giysi kalıp formundan kaynaklanan problemler incelenmiştir.
3. Başlıca problemin boyutsal olması nedeni ile giysi kalıp formunun oluşturulmasında gerekli temel, yardımcı ve kontrol ölçüleri çıkarılmıştır.
4. Örnekleme üzerinden alınan ölçülerden bulunan ortalama değerlerin, giysi kalıbı üzerinde nasıl ve nerelerde kullanılması gerektiğine yönelik bir örnek üst giysi temel beden kalıp formu hazırlanmıştır. Kalıp denemelere hazır halde bırakılmıştır.

3.YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, materyali, veri toplama araçları ve veri çözümleme yöntemleri üzerinde durulmuştur.

3.1.Araştırmanın Modeli

Araştırma probleminin kapsamı gereği çalışmada ‘‘tarama modeli’’ kullanılmıştır.

Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne kendi koşulları içerisinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2005: 77).

3.2.Materyal

Araştırmanın materyalini, Adana ilinde yaşayan ve 2009 yılında ilde doğum yapmış olan 37 249 kadın oluşturmaktadır.

Araştırma örneklemini Adana Kadın Doğum Hastanesi’nden destek alan hamileliğin son trimester döneminde olan 106 hamile kadındır.

Örneklemede kademeli örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Kümelerin çok sayıda olması örneklemini büyüttüğü için seçilen her küme içerisinde küme örneklemesine gidilmesi işlemine kademeli örnekleme (Karasar, 2005: 114) denilmektedir.

İstatistikî olarak, materyalin 25 000’in üzerinde olduğu durumlarda, % 95 güvenilirlik aralığında ve $\pm 0,10$ örnekleme hatası ile örnekleme büyüklüğü 96 kişi olarak hesaplanmaktadır (Yazıcıoğlu ve Erdoğan; 2004: 50). Ancak, sonuçların anlamlılığı bakımından örnekleme sayısı 100 kişinin üzerine çıkarılmıştır.

Tablo 5’de araştırma örnekleminin seçimi ve dağılımına ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

Tablo 5 Adana İlindeki Annelerin Yaş Grubuna Göre Doğum Sayıları ve Örneklem Seçimi

EVREN	Annenin Yaşı									
	<15	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50+	Bilinmeyen
Toplam	23	3220	10439	11738	7334	3497	768	98	9	123
37249		%8	% 28	% 31	% 19					
% 100										
ÖRNEKLEM		(% 78)								
		↓								
Toplam		15-19	20-24	25-29	30-34					
106		14	39	34	19					
% 100		%13,2	% 36,8	% 32,1	%17,9					

(2009 yılı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü İstatistikleri) (31.08.2010 tarihi itibarıyla)

Adana'da 2009 yılında annelerin doğurganlık yaşı ortalamasının en yüksek görüldüğü dönem 20 – 29 yaşları arasındadır (Tablo 5).

Araştırma örnekleme yaşı faktörü de göz önünde tutularak, ilk hamileliğini yaşayan kadınlar arasından seçilmiştir. Bu seçimdeki amaç, daha önce hamilelik yaşamadığı için vücudu daha az deforme olmuş kadınlara ulaşmaktır.

Örnekleme alınan kadınlar, araştırmaya gönüllü olarak katılmayı, görüşme formundaki soruları yanıtlamayı ve vücut ölçülerinin alınmasını kabul etmişlerdir. Kadınların tümü hamileliklerinin üçüncü trimester döneminde olup postürel ve fiziksel açıdan normaldir.

Tablo 6' da örnekleme ait özelliklere yer verilmiştir.

Tablo 6 Hamilelerin Tanımlayıcı İstatistikleri

Yaş		Alınan kilo (Kg)		Hafta	
f	%	f	%	f	%
15 – 19	14 13,2	5 – 9	31 29,2	28 – 31	25 23,6
20 – 24	39 36,8	10 – 14	50 47,2	32 – 34	22 20,8
25 – 29	34 32,1	15 – 17	25 23,6	35 – 37	25 23,6
30 – 34	19 17,9			38 – 40	34 32,1
Toplam	106 100	Toplam	106 100	Toplam	106 100

Tablo 6'daki yaş dilimlerine göre araştırma kapsamına alınan hamile kadınların % 36,8'i 20 – 24 yaşları arasındadır. 25 – 29 yaş aralığındaki hamilelerin oranı % 32,1'dir. Araştırma için seçilen kadınların 30 – 34 yaş aralığındaki oranı %17,9' dur.

Hafta dilimlerine göre örneklem orantılı bir dağılım göstermektedir. Kadınların % 23,6'sı 35 - 37. haftalar arasında, % 32,1'i 38 – 40. haftalar arasında olup hamileliğin son sürecindedirler. Bu oran sürecin yarısından fazlasını yaşamış olmaları nedeniyle görüşme formundaki sorulara verecekleri cevapların güvenilirliği bakımından faydalı ve anlamlı bulunmaktadır.

Süreç boyunca alınan kilo dilimlerine göre kadınların % 47,2'sinin 10 – 14 kg arasında, % 29,2'sinin 5 – 9 kg arasında kilo aldığı görülmüştür. Bu bilgilere göre örneklemdeki hamilelerin kilo dağılımları süreçte alınması gereken ortalamalardadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada, veri toplama aracı olarak görüşme ve ölçü alma formu kullanılmıştır.

Görüşme Formu: Öncelikle, konu ile ilgili basılı ve on-line kaynak taraması (tez, makale, kitap, internet) yapılarak örnek bir görüşme formu hazırlanmıştır. Bunun için, Üstün ve Çeğindir (2006) 'in annelerin çocuklarına aldıkları giysilerde karşılaştıkları problemlerin tespitine yönelik geliştirdikleri anketten faydalanılarak hamilelere adapte edilmiştir.

Giysilerde önemsenen özelliklerin ölçümü dörtlü likert tipi dereceleme ölçekleri ile giysi problemlerinin ölçümü:

Uzunluk ölçülerinde: uzun-kısa ve normal.

Genişlik ölçülerinde: dar-geniş ve normal şeklinde sınıflandırılmıştır.

Görüşme esnasında, dar-geniş, uzun-kısa ve normal ölçütlerinin hangi kriterleri kapsadığı hakkında açıklamalarda bulunulmuştur. Bu açıklamalar, uluslar arası ölçütlerde giysi kalıbı hazırlarken giysinin türüne göre dikkat edilen ilave paylara dayanılarak yapılmıştır (Üstün ve Çeğindir,2006).

Araştırmaya başlamadan önce görüşme formundan elde edilen bilgilerin ve alınan ölçümlerin nerede ve ne için kullanılacağı konusunda bilgi verilmiştir.

Görüşme formu 10 kişilik hamile grubun üzerinde denenerek pilot çalışma yapılmış, alınan dönütlere göre düzeltilmiş ve giyim alanında uzmanların onayından geçirilmiştir.

Görüşme Formu (Ek 1);

- 1) Demografik özellikler,
- 2) Hamile üst giysi ihtiyacını temin etme ve giysi kalıp formlarının uygunluğuna yönelik düşünceler,
- 3) Hamile giysilerindeki üst beden kalıp formu uzunluk ölçülerine ilişkin problemler,
- 4) Hamile giysilerindeki üst beden kalıp formu genişlik ölçülerine ilişkin problemler,
- 5) Hamile giysilerindeki üst beden kalıp formu çevresel ölçülerine ilişkin problemler başlıklarından oluşmaktadır.

Ölçü Formu: Rutter ve arkadaşlarının (1984) yaptıkları çalışmadan faydalanılarak, ölçüm alınacak yerler ISO'nun kadın ölçü tanımları dikkate alınarak belirlenmiş ve bu doğrultuda bir ölçü formu düzenlenmiştir.

Ölçü formu (Ek 2);

- a) Temel ölçüler:

- Bütün boy
- Göğüs çevresi
- Kalça çevresi
- Karın çevresi

b) Yardımcı ölçüler:

- Ön yaka – kalça hattı arası
- Omuz başı - göğüs arası
- Göğüs ucu - göbek arası
- Arka uzunluk
- Kalça düşüklüğü
- Bel çukuru derinliği

c) Kontrol ölçüleri:

- Göğüs derinliği
- Karın derinliği
- Kalça derinliği

ölçülerinden oluşmaktadır.

Ölçümler, ölçü almak için uygun giyimli olanlar üzerinden alınmıştır. Ölçülerin alınması esnasında hamilelerin normal duruş pozisyonunda olmaları sağlanmıştır. Ölçümler alınmadan önce katılımcının beden, karın, kalça hattı ekstrafor yardımı ile belirlenmiştir. Ölçülerin tamamı araştırmacı tarafından mezür ile alınmıştır.

Veri toplama araçları, Adana Valiliği İl Sağlık Müdürlüğü'nden alınan izin belgesiyle (Ek 3, Ek 4, Ek 5, Ek 6, Ek 7), Adana Doğum ve Çocuk Bakımevi Hastanesi'nden destek alan hamile kadınlar üzerinden gönüllülük esas ve hasta hakları mevzuatına uygun olarak, hizmeti aksatmayacak şekilde yürütülmüştür.

Ölçümler görüşme formu doldurulduktan ve hamile dinlendikten sonra fiziksel şartları uygun bir odada alınmıştır. Ölçülerin alınmasında hamilenin giysi kalıp formu ile ilgili problem yaşayıp yaşamadığı dikkate alınmamıştır. Diğer bir deyişle giysi kalıp formlarından memnun olup olmadığına bakılmaksızın tüm katılımcıların ölçüsü alınmıştır. Bunun nedeni araştırmaya katılanlara tekrar ulaşamama problemini ortadan kaldırmaktır.

3.4. Verilerin Analizi

Görüşme ve ölçü alma formları aracılığıyla elde edilen bilgiler ve vücut ölçümlerin “*tanımlayıcı istatistikleri*” (ortalama, standart sapma, ortanca, ranj ve yüzdeler dilim) SPSS (Statistical Packages for Social Science) programı yardımı ile hesaplanmıştır.

Bulunan değerler tablolar yardımı ile gruplandırılmış, vücut ölçülerinin ortalama ve ortancalarının eşit olup olmadığına bakılarak (Büyüköztürk,2006:40) normal dağılım gösterip göstermediği kontrol edilmiştir.

Giysi boyutlandırma da kullanılan 5., 25., 50., 75., 95. yüzdeler değerleri ve 5. ile 95. değerler arasındaki farklar hesaplanmış, bulgular bölümünde yorumlanmıştır.

Araştırma sonucunda “*örneklem ölçülerinin ellinci yüzdeler değerleri ile denenmeye yönelik doğru ve düzgün formu verecek örnek bir hamile temel beden kalıbı*” hazırlanmıştır.

4. BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde toplanan verilerin, araştırmanın alt amaçlarına göre çözümlenmesinden elde edilen bulgu ve yorumlarına yer verilmiştir.

4.1.Hamilelerin Giysi İhtiyaçlarının Tespitine Yönelik Bulgular

Tablo 7’de ilk hamile giysisinin alındığı ay ve alınan hamile giysi sayısının dağılımı bilgilerine yer verilmektedir.

Tablo 7
İlk Hamile Giysinin Alındığı Ay ve Alınan Hamile Giysi Sayısı Dağılımı

İlk Giysi Alınan Ay	f	%	Alınan Giysi Sayısı	f	%
3	3	2,8	1 – 2	2	1,8
4	2	19,8	3 – 4	23	21,7
5	29	27,4	5 – 6	29	27,4
6	39	36,8	7 – 8	33	31,2
7	14	13,2	9 – 10	19	17,9
Toplam	106	100	Toplam	106	100

Tablo 7’deki ilk hamile giysisinin alındığı ayların dağılımına göre hamilelerin % 36,8’i ilk hamile giysisini 6. ayda, % 27,4’ü 5. ayda, % 19,8’i 4. ayda almıştır.

Güzel (2005) tarafından gerçekleştirilen çalışmada da ilk hamile giysisinin alındığı ay 5. ve 6. aylardır. Bunların yanı sıra düşük oranda da olsa 7. ve 3. aylarda da giysi alımı söz konusudur. Bye ve Sohn (2009) un yaptığı çalışmada katılımcının ilk hamile kıyafetine 4. ayda aldığı daha bol giysilere ise 7. aydan itibaren ihtiyaç duyduğu belirlenmiştir. Bulgular, hamileliğin en belirgin yaşandığı ve hızlı karın büyümesinin olduğu dönemi doğrular niteliktedir.

Hamilelik boyunca alınan ortalama giysi sayısı % 31,2 oranı ile 7 - 8 giysi sayısı aralığındadır. Bunu % 27,4 oranı ile 5 – 6 adet giysi, % 21,7 oranı ile 3 – 4 adet giysi

izlemektedir. Görüldüğü üzere ortalama adet bakımından 7-8 giysi oldukça önemli bir rakamdır. Bu sayılar hamile giysi üretiminin üzerinde durulması gerekli bir konu olduğunu gösterir bir bulgudur.

Tablo 8 hamilelerin giysi özelliklerini ne derecede önemsediklerini göstermektedir.

Tablo 8 Giysi Özelliklerinin Önem Derecesi Dağılımı

Özellikler	Önem Dereceleri									
	Hiç Önemli Değil		Kısmen Önemli		Önemli		Çok Önemli		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Stil/ Model	10	9,4	18	17	67	63,2	11	10,4	106	100
Renk	8	7,5	27	25,5	62	58,5	9	8,5	106	100
Kumaş	9	8,5	22	20,8	71	66,9	4	3,8	106	100
Kalıp	5	4,7	13	12,3	81	76,4	7	6,6	106	100
Fiyat	17	16	11	10,4	57	53,8	21	19,8	106	100
Kullanım Kolaylığı	4	3,8	12	11,3	67	63,2	23	21,7	106	100
Bakım Kolaylığı	6	5,7	23	21,7	68	64,1	9	8,5	106	100
Estetik	37	34,9	33	31,1	25	23,6	11	10,4	106	100
Moda	64	60,4	20	18,9	17	16	5	4,7	106	100
Satış Sonrası Hizmet	56	52,8	23	21,7	21	19,8	6	5,7	106	100

Tablo 8'e göre hamileler giysi kalıbını % 76,4 oranında, kumaşını % 66,9 oranında, bakım kolaylığını % 64,1 oranında, modelini % 63,2 oranında önemli bulmaktadır.

Bulgular, hamilelerin giysi kalıbını önemsediklerini ve kalıpların vücuda uymasını beklediklerini akla getirmektedir. Öte yandan hamilelerin % 60,4 oranında giysilerin moda olmasını ve % 52,8 oranında satış sonrası hizmetleri önemsememeleri çarpıcı bir bulgudur. Hamileler giysi modelini (% 63,2) çok önemli bulurken, bunun rahatlık ile özdeşleştirmişler ancak moda olmasının önemsizliğini ifade etmişlerdir.

Satış sonrası hizmetleri önemsiz bulmaları ise dile getirdikleri düşüncelere göre giysileri belli bir döneme özgü kullandıklarına bağlanmıştır.

Güzel (2005)'in çalışmasında hamile giysisinde tercih edilen özelliklerin dağılımı % 53,2 oranla “*kullanışlılık*” ve % 20,2 oranla “*model*” olarak tespit edilmiştir. Hamilelerin giysi kullanışlılığına önem verdikleri bilgisi bu çalışmada da % 63,7 oranla saptanmıştır.

Tablo 9’da hamile giysisi temin etme yollarına ilişkin bulgular yer almaktadır.

Tablo 9 Hamilelerin Giysi Temin Etme Şekilleri

Seçenekler	f	%
Dikme	9	8,5
Diktirme	8	7,5
Tadilat	14	13,2
Ödünç alma	16	15,1
Satın alma	59	55,7
Toplam	106	100

Tablo 9’da görülen hamilelik süresince giysi ihtiyacını karşılama yöntemlerinin dağılımı incelendiğinde; hamilelerin % 55,7’si giysi ihtiyaçlarını satın alarak karşılamaktadır. Bunun yanı sıra hamilelerin % 15,1’inin giysilerini ödünç aldığı, % 13,2’sinin mevcut giysilerini tadilat yaptırarak kullandığı, % 8,5’i ise giysileri dikerek elde ettiği görülmektedir. Bulgulara göre hamile giysilerinin temininde genellikle “*satın alma yöntemi*” tercih edilmiştir.

Bu araştırmadaki bulgular gibi Güzel (2009)’in araştırmasında da hamilelerin % 90,4’ü “*hazır giysi*” kullandığını ifade etmiştir.

Üstün ve diğerlerinin (2006) araştırmasına göre hamile kadınların % 40’ının kıyafet gereksinimlerini herhangi bir mağazadan karşıladıkları, ancak % 25,3’lük bir oranın özel hamile giysileri satan mağazaları tercih ettikleri tespit edilmiştir. Üstün ve diğerleri (2006)’in araştırmasında yer alan katılımcıların % 71,3’lük oranının *giysi temini konusunda sorun yaşadığı* bulgusuna ulaşılmıştır.

Tablo 10’da hamilelik süresince kullanılan giysilerde form açısından tercih edilen kumaşlar, ihtiyaç duyulan ve rahat edilen giysi türlerinin dağılımı birleştirilerek verilmiştir.

Tablo 10

Giysilerde Tercih Edilen Kumaşlar, İhtiyaç Duyulan ve Rahat Edilen Giysi Türlerinin Dağılımı

Giysilerde Tercih Edilen Kumaşlar			İhtiyaç Duyulan Giysi Türü			Rahat Hissedilen Giysi Türü	
Seçenekler	f	%	Seçenek	f	%	f	%
Likrasız Dokuma	23	21,7	Üst Giyim	65	61,3	43	40,6
Likrasız Örne	11	10,4	Alt Giyim	41	38,7	63	59,4
Likralı Dokuma	40	37,7					
Likralı Örne	32	30,2					
Toplam	106	100	Toplam	106	100	106	100

Tablo 10’da yer alan hamilelik süresince kullanılan giysilerde form açısından rahatlık sağlayan kumaşların dağılımı incelendiğinde % 40,6’lık en büyük oranla örme kumaşlı kıyafetlerin, % 59,4’lük oranla dokuma kumaşlı kıyafetlerin, % 10,4’lük en küçük oranla likrasız örme kumaşlı kıyafetlerin tercih edildiği bilgilerine ulaşılmıştır.

Kalıp formu açısından hamilelerde; % 40,6’lık oranla likralı (% 30,2) ve likrasız (% 10,4) örme kumaştan mamul kıyafetlerin, % 37,7’lik oranla likralı dokuma kumaştan mamul kıyafetlerin, % 21,7’lik oranla likrasız kumaştan yapılan kıyafetlerin daha rahat ve vücuda daha iyi uyum sağladığı bu nedenle tercih edildiği bilgilerine ulaşılmıştır.

Tablo 10’da görüldüğü gibi hamilelik süresince en çok ihtiyaç duyulan giysi türü % 61,3’lük oranla üst giyim, % 38,7’lik oranla alt giyimdir. Ancak, hamilelik süresince en çok rahat edilen giysi türü % 59,4’lük oranla alt giysiler, % 40,6’lık oranla üst giysilerdir. Bu bulgu satın alınan ya da diğer yöntemlerle elde edilen üst giysilerin kullanımında rahatsızlıkların veya memnuniyetsizliklerin olduğunu göstermektedir.

Tablo 11’de hamilelerin giysilerde olmasını istediği özelliklerin dağılımları verilmiştir.

Tablo 11 Hamilelerin Giysilerde Olmasını İsteddiği Özelliklerin Dağılımı

Seçenekler	f	%
Vücuda Uygun ve Rahat Olması	70	66
Elastik Kumaştan Yapılması	29	27,4
Boyutları Değişebilen (Bel çevresi)	5	4,7
Alt ve Üst Giysinin Takım Olması	2	1,9
Toplam	106	100

Hamilelerin % 66'sı giysilerinin vücuduna uygun ve daha rahat olmasını, % 27,4'ü elastik kumaşlardan hazırlanması gerektiğini vurgulamıştır (Tablo 11). Hamilelerin büyük çoğunluğu (% 98,1) hamile kıyafetlerinin konfor sağlayacak formda geliştirilmesini istediği bilgisine ulaşılmıştır.

Görüşme formlarının doldurulması aşamasında katılımcıların bel çevresi boyutlarının değişebilir özellikte olmalarını; lastikli model ve ayarlanabilir bel özellikli olacak şekilde kıyafetlere ihtiyaç duydukları tespit edilmiştir.

Güzel'in (2005) yapmış olduğu araştırmada hamilelerin % 53,2'si giysilerin kullanışlı olması, % 20,2'si daha güzel modellerin tasarlanması gerekliliğini ifade etmişlerdir.

Her iki araştırma bulgularından görüleceği üzere hamileler daha kullanışlı ve rahat giysiler hazırlanmasını talep etmektedirler. Giysilerde elastik kumaş tercih edilmesinin nedeni kalıp formunun vücuda uyumunu kolaylaştıran bir etken olmasına bağlanmıştır. Bu bulgu, daha önce Tablo 8'deki giysi özelliklerine verilen önem derecelerinde kalıp seçeneğini teyit eder niteliktedir.

4.2. Hamile Giysilerinde Üst Beden Kalıbı Genişlik Ölçülerine İlişkin Bulgular

Tablo 12'de hamile kalıplarının üst beden genişlik ölçülerinde karşılaşılan sorunların dağılımı incelenmiştir.

Tablo 12 Giysi Kalıplarının Genişlik Ölçülerinde Karşılaşılan Sorunların Dağılımı

Kalıp Bölümleri	Dar		Normal		Bol		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Omuz	2	1,9	103	97,2	1	0,9	106	100
Ön Genişlik	30	28,3	74	69,8	2	1,9	106	100
Arka Genişlik	24	22,6	80	75,5	2	1,9	106	100
Göğüs Altı	27	25,5	75	70,8	4	3,7	106	100
Göbek Genişliği	67	63,2	29	27,3	10	9,5	106	100
Arka Bel	55	51,9	40	37,7	11	10,4	106	100
Ön Kalça Genişliği	58	54,7	39	36,8	9	8,5	106	100
Arka Kalça Genişliği	62	58,5	37	34,9	7	6,6	106	100

Hamileler % 63,2 oranında göbek genişliği ölçüsünün, % 58,5 oranında arka kalça genişliği ölçüsünün, % 54,7 oranında ön kalça genişlik ölçüsünün dar olduğunu ifade etmişlerdir.

Bulgulardan, hamile giysilerinin formundaki darlık problemi, vücutta görülen fiziksel değişimin en belirgin olduğu karın ve kalça çevresi bölgelerinde tespit edilmiştir.

4.3. Hamile Giysilerinde Üst Beden Kalıbı Uzunluk Ölçülerine İlişkin Bulgular

Tablo 13'de hamilelik süresince üst giysi kalıplarının uzunluk ölçülerinde karşılaşılan sorunların dağılımı verilmiştir.

Tablo 13 Giysi Kalıplarının Uzunluk Ölçülerinde Karşılaşılan Sorunların Dağılımı

Giysi-Kalıp Bölümleri	Uzun		Normal		Kısa		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Bluz/Gömlek/Tişört/Kazak Ön Ortası Boyu	13	12,3	28	26,4	65	61,3	106	100
Yan Dikiş Boyu	61	57,5	31	29,3	14	13,2	106	100
Arka Ortası Boyu	56	52,8	48	45,3	2	1,9	106	100
Kol Boyu	1	0,9	48	45,3	57	53,8	106	100

Giysi kalıplarının uzunluk ölçülerinde karşılaşılan sorunların dağılımını içeren Tablo 13 incelendiğinde; üst giysi ön ortası boylarının % 61,3 oranında kısa olduğu tespit edilmiştir. Üst giysi yan dikiş boylarının % 57,5 oranında ve arka ortası boylarının % 52,8 oranında uzun olduğu verileri elde edilmiştir. Giysi kol boylarının % 53,8 oranında kısa olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Yüzdelik oranlar karşılaştırıldığında en fazla uzunluk probleminin ön ortasında olduğu görülmüştür.

Hamilelerde genişleyen karın çevresi ile birlikte oluşan karın yükseklikleri, hamile üst beden kıyafetlerinin ön ortası kısalık problemi ile kalıp formlarındaki boy sorununu ortaya çıkarmaktadır.

Güzel (2005)'in çalışmasında hazır alınan kıyafetlerde düzeltme yaptırdıkları yerlerin verileri incelendiğinde % 36,3 en fazla oranla elbise boyu olduğu saptanmıştır.

Her iki çalışmanın da verileri incelendiğinde üst beden etek ucu uzunlukları ile ilgili sorunlar yaşandığı tespit edilmiştir.

4.4. Hamile Giysilerinde Üst Beden Kalıbındaki Çevresel Ölçülerine İlişkin Bulgular

Tablo 14'de giysi kalıplarının çevresel ölçülerinde karşılaşılan sorunların dağılımına ait veriler incelenmektedir.

Tablo 14 Giysi Kalıplarının Çevresel Ölçülerinde Karşılaşılan Sorunların Dağılımı

Kalıp Bölümleri	Dar		Normal		Bol		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Yaka	14	13,2	90	84,9	2	1,9	106	100
Göğüs	24	22,6	80	75,5	2	1,9	106	100
Karın	66	62,3	37	34,9	3	2,8	106	100
Kalça	45	42,5	61	57,5	-	-	106	100
Kol evi	42	39,6	54	51	10	9,4	106	100
Pazu	35	33	67	63,2	4	3,8	106	100
Dirsek	33	31,1	69	65,1	4	3,8	106	100
Bilek	29	27,3	73	68,9	4	3,8	106	100

Tablo 14'deki hamilelik süresince üst beden giysi kalıplarının çevre ölçüleriyle karşılaşılan sorunların dağılımı incelendiğinde karın çevre ölçüsünün % 62,3 oranında en büyük oranla dar, kalça çevresinin % 42,5 oranında dar olduğu görülmüştür.

Güzel (2005)'in çalışmasında etek ve pantolon kapama bölgesine ilişkin veriler incelendiğinde % 55,7 oranla bellerin ayarlanabilir nitelikte olması ve istenen ölçüde ayarlanabilir olmasının tercih edilmesi hamilelerin değişen karın çevresi ölçülerine uyum sağlayabilecek kalıp özellikli kıyafetlere ihtiyaç duyulduğu bilgisine ulaşılmaktadır.

Bulgularda, kol evi çevresinin % 39,6'lık oranla dar, pazu çevresi ölçüsünün % 33 oranında, dirsek çevresi ölçüsünün % 31,1 oranında ve bilek çevresi ölçüsünün % 27,3 oranında dar olduğu bilgisi elde edilmiştir. Kol evi çevresinde % 9,4'lük oranla bolluk problemi de tespit edilmiştir. Çevre ölçülerinin geneline bakıldığında kol evi, karın ve kalça çevrelerinde darlık problemi olduğu görülmektedir.

4.5. Hamile Vücut Ölçülerine Yönelik Elde Edilen Bulgular

Tablo 15'de hamilelerden alınan temel üst beden giysi kalıbı hazırlamak için gerekli ölçülerin tanımlayıcı istatistikleri (standart sapma, ranj, minimum, maksimum

değerleri, aritmetik ortalama ve 5., 25., 50., 75. ve 95. yüzdelerlik değerleri) yer almaktadır.

Tanımlayıcı istatistik sonuçlarına göre hamile vücut ölçülerinin ortalama ve ortanca değerlerinin aynı olduğu böylece ölçülerin normal bir dağılım gösterdiği tespit edilmiştir.

Hamile vücut ölçülerinin aritmetik ortalamalarına göre;

- Bütün boy: 160,09 cm,
- Göğüs çevresi: 97 cm,
- Karın çevresi: 102,3 cm,
- Kalça çevresi: 103,8 cm,
- Yaka çevresi: 35,3 cm,
- Omuz genişliği: 11,5 cm bulunmuştur.

Hazır giysi kalıbı hazırlamada ölçülerin 50. yüzdelerlik dilimine karşılık gelen değerler kullanılmaktadır. Araştırmada kalıp formundan kaynaklanan problemlerin giderilmesi için ilk verinin ölçü olması gerektiğinden hareketle hamilelerden alınan vücut ölçülerine ait yüzdelerlik değerler incelenmiştir.

Hamile vücut ölçülerinin yüzdelerlik değerleri arasında görülen farklılara ait değişkenlikler aşağıda verilmiştir.

Bütün boy ölçüsünün;

- 5. ile 25. ve 75. ile 95. yüzdelerlik değerleri arasındaki fark 2 cm iken,
- 25., 50. ve 75. yüzdelerlik değerleri arasındaki farkın 3 cm,
- 5. ile 95. yüzdelerlik değerler arasında 10 cm farkın olduğu görülmektedir.

Hazır giysi üretimi için kalıp hazırlama çalışmalarında bütün boy ölçüsü kısa- orta- uzun ve 8'er cm'lik farklılara göre üç ana grupta toplanmaktadır. Ölçülerin 5. ile 95. yüzdelerlik değerleri arasında farklılar (10 cm) grupların dışına taşmaktadır. Bütün boy ölçü farklıları giysi boylarının vücuttaki görünümünü direkt etkileyen bir faktördür. Bulgular, bütün boy ölçüsünün değişimi giysilerdeki boya ilişkin problemlerin ana kaynağı olduğunu doğrulamaktadır.

Tablo 15 Hamile Vücut Ölçüleri ve İstatistiksel Sonuçları (cm)

	ÖLÇÜ M KODU	ÖLÇÜM YERLERİ	TANIMLAYICI İSTATİSTİKLER					YÜZDELİK DEĞERLER					5. ve 95. değer farkı
			Standart Sapma	Ranj	Min	Max	Ortalama	5	25	50	75	95	
TEMEL ÖLÇÜLER	1	Bütün Boy	3,5	10	155	165	160,09	155	157	160	163	165	10
	2	Göğüs Çevresi	5	25	86	111	97	89	93	97	100,2	104,6	15,6
	3	Karın Çevresi	6,2	28	87	115	102,3	92	98	102	106	113,6	21,6
	4	Kalça Çevresi	5,1	25	90	115	103,8	96	100	103	107	113,6	17,6
YARDIMCI ÖLÇÜLER	5	Ön Yaka Kalça Hattı Arası	3,1	16	55	71	62,1	56,3	60	62,5	64	67	10,7
	6	Omuz Başı - Göğüs Arası	1,9	10	20	30	24,9	22	24	25	26	28	6
	7	Göğüs Ucu - Göbek Arası	2,5	12	20	32	26,3	23	24,7	26	28	31	8
	8	Arka Uzunluk (7. Omur-Bel Arası)	2	13	36	49	40,61	37	39	41	42	43	6
	9	Kalça Düşüklüğü	2,3	11	53	64	58,2	53,3	56,7	58	60	62	8,7
	10	Bel Çukuru Derinliği	0,9	3,5	3	6,5	4,7	3,5	4	4,5	5,5	6	2,5
	11	Koltuk Derinliği	1,3	6	12	18	14,8	13	14	15	16	17	4
	12	Omuz Genişliği	0,9	4	9	13	11,5	10	11	12	12	13	3
	13	Yaka Çevresi	1,7	11	31	42	35,3	32	34	35	36,2	38	6
KONTROL ÖLÇÜLERİ	A	Göğüs Derinliği	2,3	16	23	39	27,5	24	26	28	29	30	6
	B	Karın Derinliği	2,7	13	24	37	29,9	25,2	28	29,7	32	34,3	9,1
	C	Kalça Derinliği	2,7	23	18	41	22,2	19,3	21	22	23	26	6,7

Tablo 15’de görüldüğü üzere ön ortası yaka ucu ile kalça düşüklüğü arası ölçüsünün;

5. ve 25. yüzdelerik değerleri arasındaki fark 3,7 cm,

- 25. ve 50. yüzdelerik değerleri arasındaki fark 2,5 cm,
- 50. ve 75. yüzdelerik değerleri arasındaki fark 1,5 cm
- 75. ve 95. yüzdelerik değerleri arasındaki fark 3 cm,
- 5. ve 95. yüzdelerik değerleri arasındaki fark 10,7 cm dir.

Göğüs çevresi ölçüsünün;

- 5.,25. ve 50. yüzdelerik değerleri arasındaki fark 4 cm ,
- 50. ile 75. yüzdelerik değerleri arasındaki fark 3,2 cm,
- 75. ile 95. yüzdelerik değerleri arasındaki fark 4,4 cm,
- 5. İle 95. yüzdelerik değerleri arasındaki fark 15,6 cm dir.

Uluslararası standartlara göre hazır giyimde normal beden aralıkları 4 ile 5’er cm lik (Müler, 1986; Cooklin, 1991) farklarla düzenlenmektedir. Bu çalışmadaki 5. ve 95. yüzdelerik değerler arasında bulunan fark 15,6 cm olup yaklaşık üç beden aralığındadır. Bu farklar giysi formlarını etkileyecek düzeydedir.

Karın çevresi ölçüsünün;

- 5. ile 25. yüzdelerik değerleri arasındaki fark 6 cm,
- 25. ile 50. ve 75. yüzdelerik değerleri arasındaki fark 4 cm,
- 75. ile 95. yüzdelerik değerleri arasındaki fark 7,6 cm,
- 5. ile 95. yüzdelerik değerler arasında **21,6** cm olduğu görülmektedir. Bu değer farklar arasındaki en büyük değerdir.

Bulgulara bakıldığında, karın çevresi ölçülerinin 5. ve 95. yüzdelerik değerler arasında önemli düzeyde (**21,6 cm**) fark göze çarpmaktadır. *Bu farklar aynı bedeni kullanan hamilelerde giysi formunda problemlerin oluşmasında önemli bir etkidir.*

Çeğindir (2011)’in çalışmasında göğüs çevresinde 6 cm (1,5 beden), kalça çevresinde 10 cm (2,5 beden), karın çevresinde 4 cm (1 beden) farklar bulunmuştur.

Kalça çevresi ölçüsünün;

- 5. ile 25. ve 50. İle 75. yüzdelerik değerleri arasındaki fark 4 cm,
- 25. ile 50. yüzdelerik değerleri arasındaki fark 3 cm,
- 75. ile 95. yüzdelerik değerleri arasındaki fark 6,6 cm,
- 5. ile 95. yüzdelerik değerler arasındaki fark **17,6 cm** dir.

Bulgulara bakıldığında, kalça çevresi ölçülerinin 5. ve 95. yüzdelerik değerler arasında önemli düzeyde (17,6 cm) fark göze çarpmaktadır. Bu farklar aynı bedeni

kullanan hamilelerde giysi formunda problemlerin oluşmasına sebep olacak etkenler arasındadır. Çeğindir (2011)'in araştırmasına göre kadınların % 14'ü V vücutlu, % 23'ü X vücutlu, % 63'ü A vücutludur. Bu sonuçta, gerek Türk kadınlarının vücut şeklinin gerekse hamilelikte alınan kiloların alt bedende yoğunlaşmasının büyük rolü olduğu düşünülmektedir.

Çileroğlu (2010)'un çalışmasına göre Türk kadınlarında ters üçgen vücut şekli haricindeki diğer vücut tiplerinde % 87'lik oranla geniş kalçalı kadın tipinin hakim olduğuna ulaşılmıştır. Çeğindir (2011)'in araştırmasında da katılımcıların % 63'ü A vücutlu geniş kalçalı olduğu tespit edilmiştir.

Omuz genişliği ölçüsünün;

- 5. ile 95. yüzdelerik değerleri arasında 3 cm,

Yaka çevresi ölçüsünün;

- 5. ile 25. yüzdelerik değerleri arasında 2 cm,
- 5. ile 95. yüzdelerik değerleri arasında 6 cm belirlenmiştir.

Yaka ve omuz çevresi ölçülerinin yüzdelerik değerleri arasında görülen farklar giysi kalıp formunu etkileyecek düzeyde önemlidir. Yaka çevresi ölçüsündeki 3 cm ile omuz genişliği ölçüsündeki 4 cm giysinin vücuttaki görünümünü değiştirecek düzeydedir.

Ölçülerin sahip oldukları standart sapma değerleri incelendiğinde en büyük sapma; karın çevresi ölçüsünde (6,2 cm), daha sonra kalça çevresi ölçüsünde (5,1 cm) dir. En düşük standart sapmaya sahip ölçü (1 cm ile) omuz genişliğidir.

Araştırma sonuçlarının incelenmesi için, Tablo 16'da bu çalışmada elde edilen hamile ölçü ortalamaları ile American Society for Testing and Materials (ASTM)' in hamile kadın ölçü ortalamaları karşılaştırılmıştır.

Tablo 16***Hamile Kadın Vücut Ölçüleri ile ASTM Ortalamalarının Karşılaştırılması***

ÖLÇÜLER	ASTM		Araştırma Bulguları	
	10 (Medium)	12 (Medium)	50. Yüzdalık değer	Aritmetik Ortalama
Bütün boy	166,37	167,64	160,09	160
Göğüs çevresi	98,06	102,87	97	97
Karın çevresi	93,98	97,79	102,3	102
Kalça çevresi	111,78	116,57	103,8	103
Yaka çevresi	36,83	37,78	35,3	35
Omuz genişliği	13,65	13,97	11,5	12

Kaynak: (ASTM- D7197-06)

Tablo 16’da verilen ASTM standartları ile araştırmada elde edilen hamile kadın vücut ölçüleri karşılaştırılmasına göre bu araştırmaya katılan kadınların boy ortalaması daha kısadır. ASTM’nin 10 beden göğüs çevresi ölçüsü ile araştırmada bulunan göğüs çevresi ölçüsü arasında ± 1 cm fark ile yakın benzerlik bulunmaktadır.

Araştırmaya katılan hamilelerin karın çevresi ölçüsü (102 cm) daha yüksek, kalça çevresi (103 cm), yaka çevresi (35 cm) ve omuz genişliği (12 cm) ölçüleri, ASTM standardına oranla daha düşük değerdedir.

Tablo 17’de farklı araştırmalarda bulunan temel ölçülere ait veriler karşılaştırılmıştır.

Tablo 17**Farklı Araştırmalarda Bulunan Temel Ölçülere Ait Verilerin Karşılaştırılması (cm)**

	Manley (1997) 9. ay	Çeğindir (2011) 9. ay	Olivera ve diğ. (2009) 3. Trimester	Bu çalışma 3. Trimester
Göğüs Çevresi	100	101	-	97
Karın Çevresi	112	111	102,2	102,3
Kalça Çevresi	110	110	-	103,8

Tablo 17'deki farklı araştırmalarda bulunan temel ölçülere ait veriler incelendiğinde göğüs çevresi ölçüsünün ortalaması Manley' in çalışmasına göre 3 cm, Çeğindir'in çalışmasına göre 4 cm daha az olarak saptanmıştır. Karın çevresi ölçüsünün ortalaması ile Olivera ve diğerlerinin çalışması arasında 1 cm fark olmasına rağmen Manley ve Çeğindir' in çalışmalarına göre 9 – 10 cm' lik farklar ortaya çıkmıştır.

Araştırmaya katılanların karın çevresi ölçülerinin diğer araştırmaya oranla daha düşük olduğunu Tablo 7'de ilk hamile giysisinin % 36,8 oranla 6. ayda alınması cevabını destekler niteliktedir.

Kalça çevresi ölçüsünün ortalamasında Manley ve Çeğindir' in çalışmalarında aynı değerler elde edilmiş, bu çalışmada her iki çalışmadan 7,7 cm farkla daha az sonuç elde edilmiştir. Çeğindir ve Manley'in çalışmalarına ait veriler 9. ay ölçümlerine aittir. Bu çalışma verileri son trimester dönemine ait olduğu için ölçüm ortalamalarında daha az sonuçlar elde edilmesi olağandır.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Hamile giysilerinde temel üst beden kalıbı formundan kaynaklanan problemleri incelemek ve çözüm önerileri geliştirmek amacıyla tarama yönteminin kullanıldığı araştırmada, 2009 yılında Adana ilinde gerçekleşen 37 249 doğum dikkate alınarak kademeli örnek ile seçilen 106 hamile kadın üzerinde yürütülmüş ve aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

5.1. Sonuç

Araştırmanın 1. alt problemi; ‘‘Hamilelerin üst giysi ihtiyaçlarını temin etme ve bu giysilerin kalıp formlarının uygunluğuna yönelik düşünceleri nelerdir?’’ şeklindedir.

Giysi ihtiyacının tespiti ve giysi kalıp formlarının uygunluğuna yönelik bulgulara göre; hamileler % 2,8 oranı ile ilk giysilerini fiziksel değişimin başladığı 3. ayda, % 36,8 oranı ile 6. ayda % 27,4 oranı ile 5. ayda almaktadır. Yine hamilelerin % 31,2’si 7 – 8 adet giysi, % 27,4’ü 5 – 6 adet giysi ve % 21,7’si 3 – 4 adet giysi aldığını belirtmişlerdir. Bu sayılar hamile giysi üretiminin önemi açısından üzerinde durulması gereken bir bulgudur.

Kullanılan giysi özelliklerinden beklentilerin tespitine yönelik olarak hamilelerin % 76,4’ü giysi kalıbını, % 67’si kumaşını, % 64,2’si bakım kolaylığını önemli bulmaktadırlar. Buna göre hamileler giysi kalıbının vücuda uygunluğu önemsemekte ve kalıpların vücutlarına uygun olmasını beklemektedirler. Bunun yanında hamilelerin % 60,4’ü giysinin moda niteliği taşımasını ve % 52,8’i satış sonrası hizmetini önemsiz bulmaktadırlar.

Giysilerin belli bir döneme özgü kullanılıyor olması satış sonrası hizmet ve moda olması gibi özelliklerinin önemsiz olarak ifade edilmelerine neden olmuştur.

Giysi teminine yönelik bulgulara göre katılımcıların % 55,7’si satın alma yöntemini tercih etmektedir.

Giysi kalıbı formunun sağlanmasında tercih edilen kumaşlara yönelik bulgulara göre; katılımcıların tercihi % 40,6 oranında likralı/ likrasız örme kumaşlar, % 37,7 oranında likralı dokumalardır. Görüşmelerden elde edilen bulgulara göre katılımcıların genel görüşü likralı kumaşların kullanımının daha rahat olduğundan yanadır.

Katılımcıların % 61,3’ü daha çok üst giysi olduğunu belirtirken bunun yanı sıra kendilerini rahat hissettikleri giysi türünün % 59,4 oranı ile alt giyim olduğunu ifade

etmişlerdir. Hamilelerin alt giyime oranla üst giyime daha fazla ihtiyaç duydukları tespit edilmiştir. Yine görüşmelere dayanılarak satın alınan ya da diğer yöntemlerle elde edilen üst giysilerin kullanımında rahatsızlıkların veya memnuniyetsizliklerin olduğu görülmektedir. Giysilerde olmasını istedikleri özelliklere yönelik bulgularda katılımcıların % 66'sının "vücuda uygunluk ve rahatlık" seçeneğinde yoğunlaştığı görülmüştür.

Hamile giysilerinde üst beden kalıbı genişlik ölçülerine ilişkin bulgulara göre;

- ✓ ön göbek genişliği % 63,2 oranla,
- ✓ Arka bel genişliği % 51,9 oranla,
- ✓ Ön kalça genişliği % 54,7 oranla,
- ✓ Arka kalça genişliğinde % 58,5 oranla darlık problemi yaşadığı tespit edilmiştir.

Karın ve kalça bölgelerinin hamilelik esnasında fiziksel değişimin belirgin bir şekilde yaşandığı bölgeler olması elde edilen bu sonucu doğrular niteliktedir.

Hamile giysilerinde üst beden kalıbı uzunluk ölçülerine ilişkin bulgulara göre; bluz/gömlek/tişört/kazak gibi üst giysilerin ön ortası boylarında % 61,3 kısalık problemi ile karşılaşıldığı, yan dikiş ve arka ortası boylarının ön ortasına oranla daha uzun kaldığı ve kol boylarının genel olarak kısa olduğu bilgilerine ulaşılmıştır. Bu bulgu hamilelikte genişleyen karın çevresi ile birlikte artan karın yüksekliği ölçüsünün kalıp formlarında olması gereken boyutlarda uygulanamadığını göstermiştir.

Hamile giysilerinde üst beden kalıbındaki çevresel ölçülere ilişkin bulgulara göre;

- ✓ Karın çevre ölçülerinin % 62,3'ünde,
- ✓ Kalça çevre ölçülerinin % 42,5'ünde,
- ✓ Kol evi çevre ölçülerinin % 39,6'sında darlık problemi olduğu saptanmıştır.

Hamile vücut ölçülerinin tanımlayıcı istatistiklerine yönelik bulgulara göre; hamile vücut ölçülerinin ortalama ve ortanca değerlerinin aynı olduğu böylece ölçülerin normal bir dağılım gösterdiği tespit edilmiştir.

"Üst giysi temel beden kalıbı için gerekli olan" hamile vücut ölçülerinin aritmetik ortalamaları aşağıdaki gibidir;

- ✓ Bütün boy : 160,09 cm
- ✓ Göğüs çevresi : 97 cm
- ✓ Karın çevresi : 102,3 cm
- ✓ Kalça çevresi : 103,8 cm
- ✓ Yaka çevresi : 35,3 cm
- ✓ Omuz genişliği : 11,5 cm' dir.

Bütün boy farkının 5. ve 95. yüzdellik değerleri arasındaki fark 10 cm' dir. Bütün boy ölçüsü giysi boylarının vücuttaki görünümünü direkt etkileyen bir faktör olduğu giysi boyundaki farkların bu nedenle oluştuğu sonucuna varılmıştır. Bu fark, aynı bedene ait aynı uzunluktaki kıyafetlerin, farklı boylara sahip tüketicilerin ihtiyaçlarını tam olarak karşılayamamasının temel nedenidir.

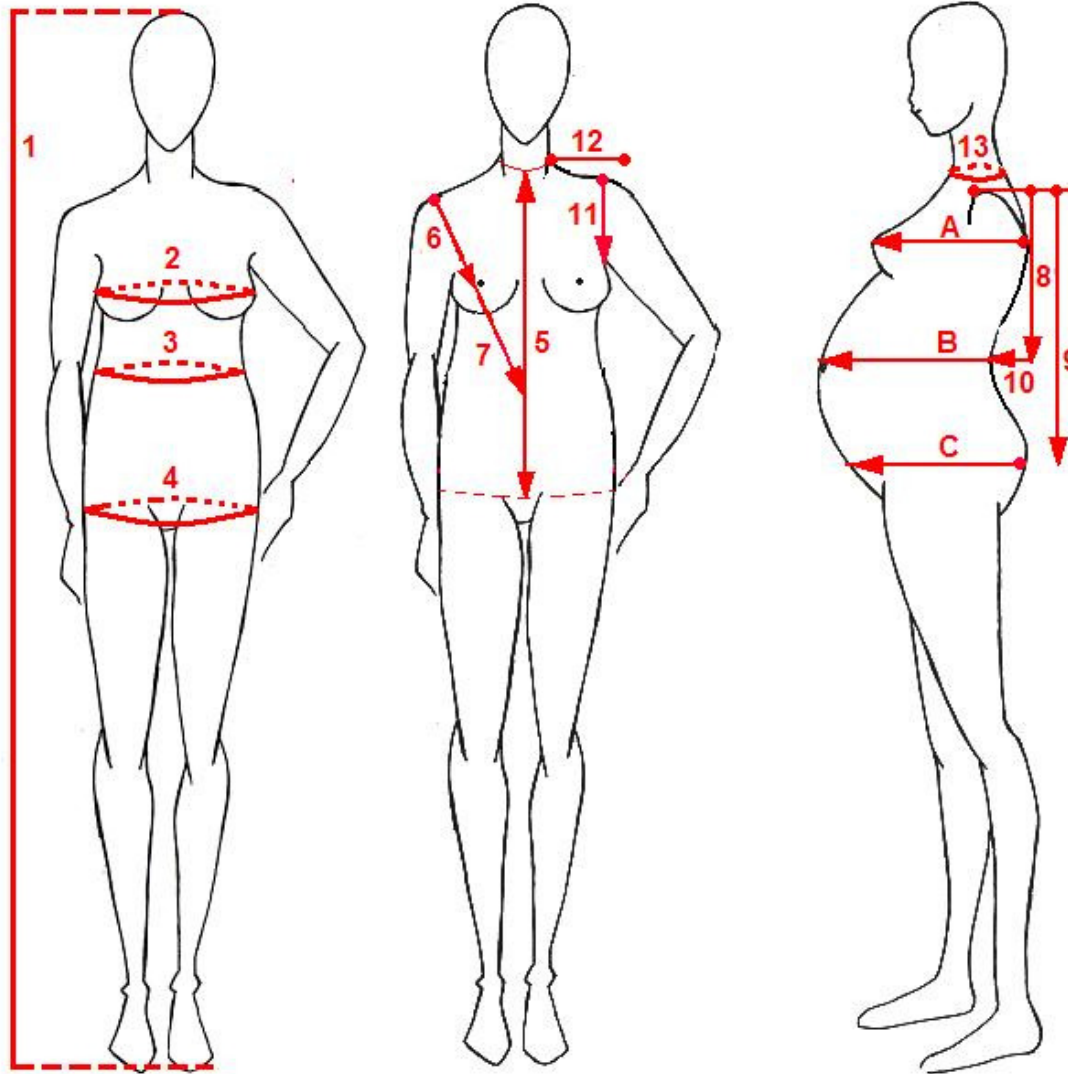
Ön ortası yaka ucu ile kalça düşüklüğü arası ölçüsünün 5. ve 95. yüzdellik değerleri arasındaki fark 10,7 cm'dir. Bu fark, aynı bedende farklı ön uzunlukların olduğunun bir göstergesidir. Bu sonuçlar, giysilerin ön uzunluklarının karın yüksekliğine göre hazırlanması gerekliliğini ortaya koymaktadır. Genişleyen karın çevresi ile birlikte karın yüksekliği de artmaktadır. Bu artış karın çevresinin genişlemeye devam etmesiyle beraber devam edecektir. Giysi ön uzunluğu, hamile kadını giysiyi ilk aldığı süreçte olmasa bile ilerleyen aylarda rahatsız edecektir. Bu nedenle giysilerin ön ortası uzunluğu karın yüksekliği ölçüsü dikkate alınarak hazırlanmalıdır.

Göğüs çevresi ölçüsünün 5. ve 95. yüzdellik değerleri arasındaki fark 15,6 cm' dir. Bu fark giysi formlarını olumsuz etkileyecek bir orandadır. En fazla farkın oluştuğu karın çevresi ölçüsünün 5. ve 95. yüzdellik değerleri arasındaki fark 21,6 cm'dir.

Kalça çevresi ölçüsünün 5. ve 95. yüzdellik değerleri arasındaki fark 21,6 cm'dir. Bu fark elde edilen en yüksek değerdedir.

Karın çevresi ölçüsü son trimester dönemi içerisinde çok fazla değişime uğramaktadır. Alınan hamile giysilerinin bu ihtiyacı gidermesi için istenilenden çok daha fazla bol alınması ile bu problem ortadan kaldırılırken giyen kişinin kendini daha iyi hissetmesi faktörü ortadan kaldırılmaktadır.

Bu nedenle hamile giysi kalıp formundaki problemlerin giderilmesine katkı sağlaması bakımından Şekil 10'da örnek ölçü alma noktaları ve tanımlamaları verilmiştir.



Şekil 10 Ölçü Alma Noktaları ve Tanımları

Ölçü Tanımları

Temel ölçüler

1. Bütün boy
2. Göğüs çevresi
3. Karın çevresi
4. Kalça çevresi

Yardımcı ölçüler

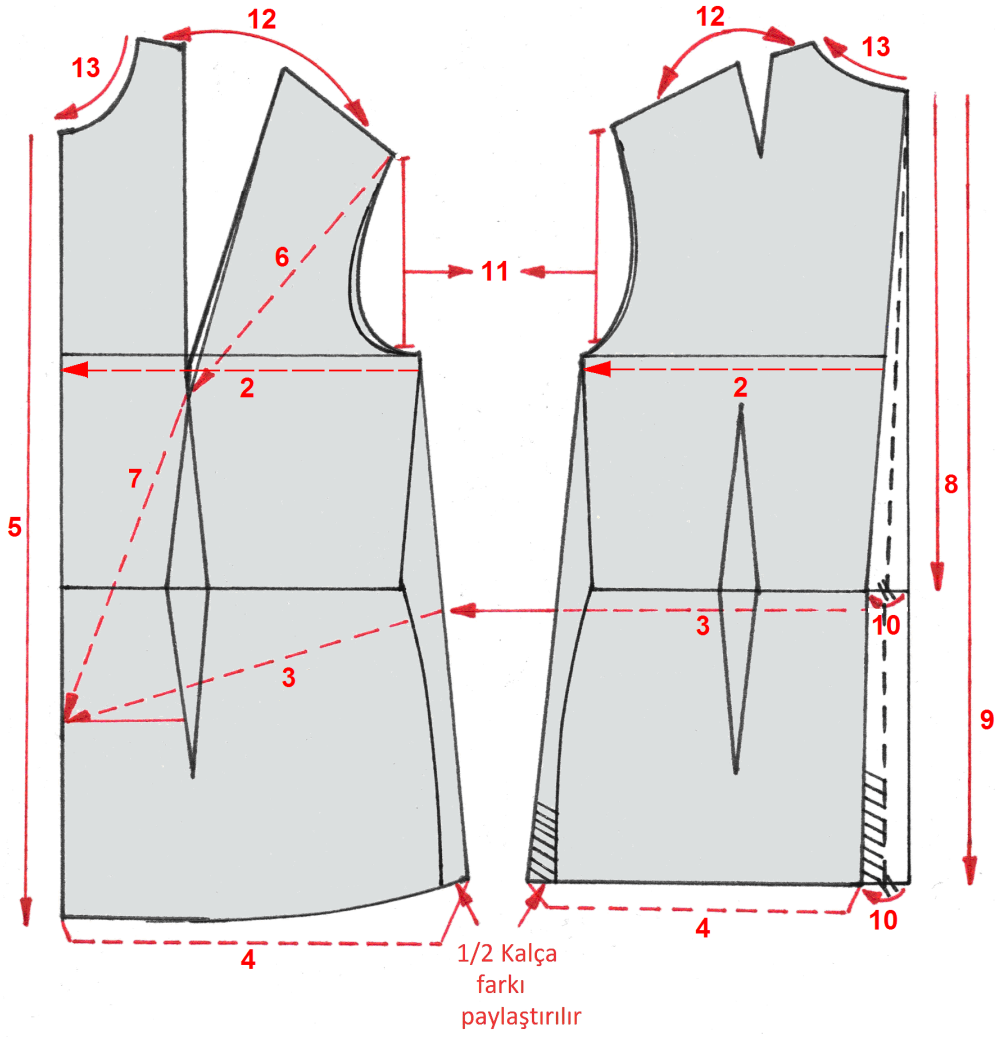
5. Ön yaka – kalça hattı arası
6. Omuz başı - göğüs arası
7. Göğüs ucu - göbek arası
8. Arka uzunluk
9. Kalça düşüklüğü
10. Bel çukuru derinliği
11. Koltuk derinliği
12. Omuz genişliği
13. Yaka çevresi

Kontrol Ölçüleri

- A. Göğüs derinliği
- B. Karın derinliği
- C. Kalça derinliği

Şekil 11’de hamile ölçülerinin 50. yüzdilik dilimine karşılık gelen değerleri kullanılarak örnek bir hamile üst beden kalıbı formu oluşturulmuştur. Ayrıca araştırmada elde edilen ölçülerin bu kalıp üzerinde nereden ve ne şekilde kullanılması gerektiğine dair ayrıntılar verilmiştir. 50. yüzdelik değere karşılık gelen ölçüler;

1. Bütün boy : 160 cm
2. Göğüs çevresi : 97 cm
3. Karın çevresi : 102 cm
4. Kalça çevresi : 103 cm
5. Ön yaka – kalça hattı arası : 62,5 cm
6. Omuz başı – göğüs arası : 25 cm
7. Göğüs ucu – göbek arası : 26 cm
8. Arka uzunluk : 41 cm
9. Kalça düşüklüğü : 58 cm
10. Bel çukuru derinliği : 4 cm
11. Koltuk derinliği : 15 cm
12. Omuz genişliği : 12 cm
13. Yaka çevresi : 35 cm



Şekil 11 Örnek Hamile Temel Beden Kalıp Formu

Şekil 10'daki örnek hamile üst temel beden kalıp formu için ölçüm numarası ve işlem basamakları aşağıda verilmiştir:

Tablo 18 Örnek Hamile Üst Beden Kalıbı İşlem Aşamaları

Ölçüm No	İŞLEM
2	Göğüs çevresi ölçüsünün ½' si ön ve arka beden hattı üzerinde işaretlenir.
3	Karın çevresi ölçüsünün ½' si ön ve arka bedende bel hattı üzerinde işaretlenir.
4	Kalça çevresi ölçüsünün ½' si ön ve arka bedende kalça hattı üzerinde işaretlenir.
5	Ön yaka ucundan itibaren ön ortasından aşağıya işaretlenir.
6	Omuz başından göğüs ucuna kadar işaretlenir.
7	Göğüs ucundan göbek noktasına kadar işaretlenir.
8	Arka bedende yaka ucundan aşağıya arka uzunluk ölçüsü işaretlenir.
9	Arka bedende yakadan aşağıya kalça düşüklüğü ölçüsü işaretlenir.
10	Bel çukuru derinliği ölçüsü, arka bedende bel hattı üzerinde arka ortasından içeriye doğru işaretlenir.
11	Koltuk derinliği ölçüsü, ön ve arka bedende koltuk derinliğinde işaretlenir.
12	Ön ve arka bedende omuz genişliği ölçüleri işaretlenir.
13	Ön ve arka bedende ½ yaka çevresi ölçüsü işaretlenir.
NOT	Arka bel oyuntusu çizimi ile azaltılan arka ortasındaki taralı bölgede kalan kalça genişliği farkı yan dikişe aktarılır. Bunun yanında ½ kalça çevresi ölçüsündeki olası fazlalık ön ve arka yan dikiş etek ucuna eşit olacak şekilde dağıtılmalıdır.
Kontrol Ölçüleri	Kontrol ölçüleri (Tablo 15'e bakınız) bireysel farklar için önemlidir. Kalıbın ön göğüs pensi ile arka bel pensi hizasına karşılık gelecek hatları arasındaki bölgenin derinlik kontrolünde kullanılmalıdır. Buna ilaveten ön ve arka genişlik ölçülerinin kontrolü de kalıbın uyumunda başarıyı etkileyen başka bir unsurdur.

5.2. Öneriler

Bu bölümde araştırmanın bulguları temel alınarak hamile üst beden kalıbı formundan kaynaklanan problemlerin çözümüne yönelik bazı öneriler sunulmuştur;

- Hamile giysi formunu estetik görünümüne önem verilen giysi modelleri geliştirilebilir.
- Hazırlanacak kalıplar her ay değişen karın çevresine göre droplarla ayarlanabilir.
- Değişen boy uzunluklarına göre aynı bedenin farklı uzunluğa sahip giysi formları oluşturulabilir.
- Giysi boyu aralıkları ön ortası yaka ucu ile kalça düşüklüğü ölçüleri göz önünde bulundurularak hazırlanmalıdır.
- Kalıplara verilecek bolluk ilaveleri “*tekstil yüzeyine göre*” verilecek *bolluk ilavelerinin dikkatlice düzenlenerek* kalıp formlarında iyileştirme sağlanabilir.
- Bu alanda yapılması düşünülen çalışmalarda vücut değişimini daha ayrıntılı bir şekilde izleme teknolojisi olan üç boyutlu vücut tarama sistemlerinin kullanılması ölçümle elde edilemeyen ayrıntıların da kaydedilmesi imkanı sunar. Bu şekilde daha ayrıntılı bilgiler elde edilebilir.
- Hamile giyim sektöründe kullanılan giysi kalıplarının sadece karın çevresi ölçüsü göz önüne alınarak çalışılmaması, değişen diğer ölçüleri de giysi formuna yansıtılabilir.

KAYNAKÇA

Acar B. S. and Weekes A. M. (2005) Desing guideline for pregnant occupant safety. *Automobile Engineering*. 219. 857-867.

Arısan, K. (1993). *Propedötik: kadın - doğum*. (1. basım). İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri.

ASTM. D7197 – 06. Standart table of body measurements for misses maternity sizes two to twenty two (2-22). ASTM İnternational. Designation.

Atasu, T. ve Kösebay, D. (2004). *Annenin kılavuzu*. (6. basım). Ankara: Özgür Yayınları.

Baysal, B. (2004). (Editörler: S. Berkman ve R. Has). *Gebelikte ortaya çıkan maternal değişiklikler. Doğum Bilgileri*. (3. basım). İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri.

Bullock, J. E., Jull, G.A. and Bullock M.I. (1987). The relationship of low back pain to postural changes during pregnancy. *The Australian Journal of Physiotherapy*. 33(1). 10-17.

Büyüköztürk, Ş. (2006). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. (6. baskı). Ankara: Pegem Yayınları

Bye E. And Sohn M. (2009, october). A pattern adaptation for body change during pregnancy: A case study. *İtaa Proceedings Annual Meeting*. Bellevue, Washington. 28-31.

Chow D. H. K., Chunk J. W., Ho S. S., Lao T. T., Li Y. and Yu W. (2008, September). Comfort evaluation of maternity support garments in a wear trial. *Ergonomics*. 51 (9). 1376 – 1393.

Çeğindir, N.Y. (2011, 4-6 Mayıs,). İntestigation of pregnant women’s measurements according to body shapes. 4. *Uluslar arası Bir Bilim Kategorisi Olarak Kadın:*

Edebiyat, Dil, Kültür, Sanat, Peysaj ve Tasarım Çalışmalarında Kadın Sempozyumu. Malatya: İnönü Üniversitesi. (2). 1151-1157.

Çileroğlu, B. (2010). Body shapes of turkish women: in terms of the ready-to-wear industry. *Tekstil ve Konfeksiyon*. 2. 130-136.

Dökmeci, İ. (2003). *Büyük tıp sözlüğü*. (1. basım). İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri.

Eisenberg, A., Murkoff A. ve Hathaway S.E. (2002). *Bebeğinizi beklerken sizi neler bekler*. (Çev. M. Sercan). İstanbul: Epsilon Yayıncılık.

Erdem M. (2002). (Editörler: K. Yamaç, R. Gürsoy, N. Çakır). *Gebelik ve sistematik hastalıklar*. Ankara: Nobel Yayınları.

Fenki V. (2006). (Editörler: M. N. Çiçek, C. Akyürek, Ç. Çelik, A. Haberal) *Kadın Hastalıkları ve Doğum Bilgisi*. Ankara: Güneş Kitapevi.

Fluegel, B., Greil, H. and Sommer, K. (1986). *Anthropologischer Atlas*. Berlin, Germany: Tribuene.

Forbes, G.B., (1962). Methods for determining composition of the human body. *Pediatrics*. 29:477-494.

Garrey, M. W., Govan, A. D. T., Hodge, C., and Callender, R. (1979). *Resimli doğum bilgisi*. (Çev. A. Kazancıgil, E. Erkün, A. Kazancıgil, M. Gökdoğan). Ankara: Güven Kitabevi Yayınları.

Greenhill, J. P. (1959). *Office gynecology*. (Seventh edition). Chicago: The year book publishers.

Güzel, S. (2005). Hamilelerin giyinme problemleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Hamamcı N., Cengizlier J. ve Bellekçi E. (1992). Gebede postural değişiklikler. *Yeni Tıp Dergisi*. 9(4).13-7.

Jang J., Hsiao K. T. and Hsiao-Wecksler E. T. (2008). Balance (perceived and actual) and preferred stance width during pregnancy. *Clinical Biomechanics*. 23. 468-476.

Kasilovskiene, G., Drasutiene, E., Kazenaite, I., and Glemqiene. (2005). The physiological role of leptin for anthropometrical changes in pregnancy. *Biologija*. 4.71–76.

Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (14. baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kocatürk, U. (1983). *Gebenin kitabı*. (1. baskı). Ankara.

Manley, J. W. (1997). (Editör: Jeffrey, O., Stull and Arthur D.)Protective clothing fitting considerations for pregnant women. *Performans of Protecrive Clothing*. Astm materials 6: 293-302.

Marieb N. E. , (2004). *Human anatomy & physiology*. (Sixth edition). San Francisco: Pearson Benjamin Cummings.

McNitt-Gray, J. L., (1991). Biomechanics related to exercise in pregnancy, Section 1. Physiological Adaptions to pregnancy. Second edition. Williams&Wilkinsh publish, 133-140. USA.

Miller A.W.F., Hanretty K.P., Callander R., Ramsden I. (2003). *Resimli doğum bilgisi*. (Çev. S. Günalp). Ankara: Güneş Kitapevi.

Nagai M., Isida M., Saitoh J., Hirata Y., Natori H. and Wada M. (2009, September). Characteristics of the control of standing posture during pregnancy. *Neuroscience Letters*. 462 (2-22). 130-134.

Oliveria L. F., Vieira T. M. M., Macedo A. R., Simpson D. M. and Nadal J. (2009). Postural sway changes during pregnancy: A descriptive study using stabilometry. *European Journal of Obstetrics & Gynecology and ve Biology*.147. 25-28.

Önder, İ. (1985). *Kadın doğum propedötik*. (7.basım). Ankara: Yargıçoğlu Yayıncılık.

Özyiğit S. (1992). *Gebelik ve doğum*. Lefkoşa: Dilhan matbaası.

Pschyrembel, W. (1988). *Pratik doğum bilgisi*. (3. basım). (Çev. Y. Keçecioglu). İstanbul: Bayrak Matbaacılık.

Rutter, G. B., Haager, A. J., Daigle, G. C., Smith, S., Mcfarland, N. and Kelsey, N. (1984) Dimensional changes throughout pregnancy: A preliminary report. *Carle Select Papers*. 36. 38-46.

Taşkın L. (2005). *Doğum ve kadın sağlığı hemşireliği*. (7. Baskı). Ankara: Sistem Ofset Matbaacılık.

TÜİK, Türkiye İstatistik Kurumu, 2009 Yılı Nüfus İstatistikleri.

Üstün G. ve Çeğindir N. Y. (2006) Annelerin çocuklarına aldıkları giysilerde karşılaştıkları problemler. *Konfeksiyon Teknoloji*. 48. 102-108.

Üstün, G., Ağaç, S. ve Çeğindir, N.Y. (2006). Hamile kadınların giyim ürünlerinden beklentileri. Gazi Üniversitesi 12. Ulusal Ergonomi Kongresi. *Ergonomi'de Yeni Gelişen Stratejiler Teknolojiler ve Sektörel Uygulamalar Bidiriler*. Ankara: Kardelen Ofset Ltd. Şti.

Yazıcıoğlu, Y. ve Erdoğan, S. (2004). SPSS uygulamalı bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: Detay Yayıncılık.

William W. ve Beck J. (1992) *Kadın doğum*. (Çev. A. Uçar). (2.baskı). İzmir: Saray Tıp Kitapevi.

EK: 1**GÖRÜŞME FORMU**

Bu görüşme formu bilimsel araştırma kapsamında hamile giysilerinin memnuniyet durumunu belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Katıldığınız için teşekkür ederiz.

Yaş:.....

Tarih:

Hamilelik haftası:.....

Saat:.....

Süreçte alınan kilo:.....

1. İlk hamile giysinizi hamileliğinizin kaçınıcı ayında aldınız?
(Hatırlanıyorsa haftası)
2. Hamileliğiniz boyunca ortalama kaç giysi almayı planlıyorsunuz ya da aldınız?
3. Aldığınız/alacağınız hamile giysilerinde aşağıdaki giysi özelliklerinin önem derecesi nedir?

Özellikler	ÖNEM DERGESİ			
	Hiç önemli değil	Kısmen önemli	Önemli	Çok önemli
Stil/Model				
Renk				
Kumaş				
Kalıp				
Fiyatı				
Kullanım kolaylığı (Giyip çıkarma, birden fazla seçenikle kombine etme)				
Bakım kolaylığı				
Estetik				
Moda				
Satın alma sonrası hizmetler				

4. Hamilelik süresince giysi ihtiyacınızı hangi yollarla karşılıyorsunuz?

5. Kullandığınız giysilerde kalıp bakımından en çok hangi kumaş türünden yapılanlar vücudunuza form olarak uyum sağladı?

() Likrasız Dokuma () Likralı Dokuma
() Liralı örme () Likralı örme

6. Hamileliğiniz süresince hangi giysi türüne daha çok ihtiyaç duydunuz/maktasınız?

() Üst giysiler: (bluz, elbise, jile, tşört...)
() Alt giysiler:..... (pantolon, etek, vb)

7. Hangi giysi türünde en fazla rahat ettiniz?

() Üst giyim hangisi?
() Alt giyim hangisi?

8. Siz hamilelere giysi hazırlamak isteseydiniz hangi özelliklerine dikkat ederdiniz?

9. Hamileliğiniz süresince giysi kalıplarında ne tür sorunlarla karşılaşmaktasınız?

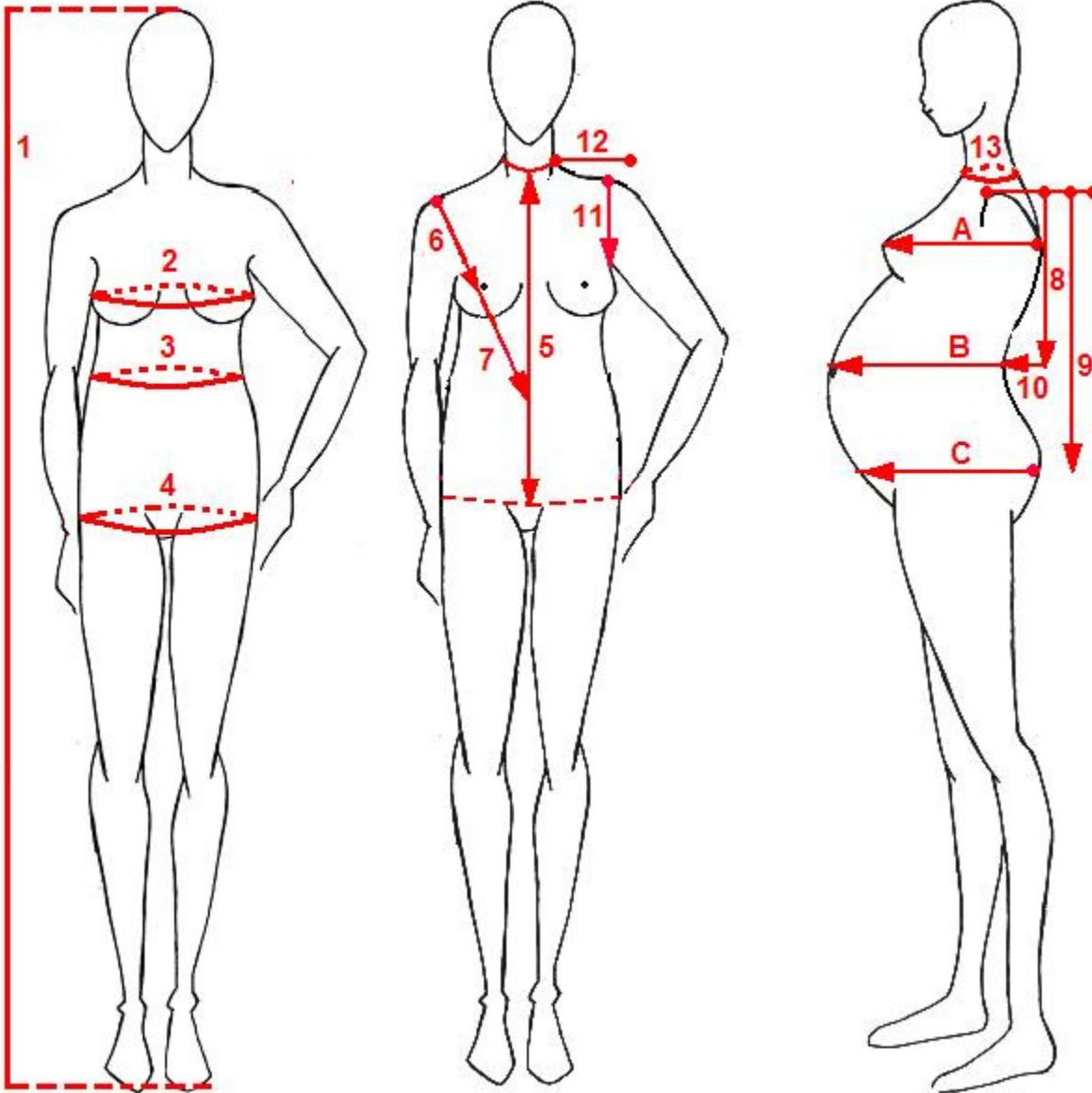
Genişlikle	Dikkate alınan bölgeler	Ön	Düşünceler			Arka	Düşünceler		
			Dar	Normal	Bol		Dar	Normal	Bol
Üst Giysi Bedeni									
	Omuz	-				-			
	Göğüs	Ön genişlik				Arka gen			
	Göğüs altı								
	Göbek gen.	Ön göbek				Arka bel			
	Kalça gen.	Ön				Arka			
Kol									
	Koltuk genişliği	Ön				Arka			

Uzunluk Ölçüleri	Giysi boyutu		
	Uzun	Normal	Kısa
Bluz/Gömlek/Tşört/Kazak ön ortası boyu			
Yan dikiş boyu			
Arka ortası boyu			
Kol boyu			

Çevre ölçüleri	Dar	Normal	Bol
Kol evi çevresi			
Yaka çevresi			
Karın çevresi			
Kalça çevresi			
Göğüs çevresi			
Pazu çevresi			
Dirsek çevresi			
Bilek çevresi			

EK: 2

ÖLÇÜ ALMA FORMU



	No	ÖLÇÜM YERLERİ	
Temel Ölçüler	1	Bütün boy	
	2	Göğüs çevresi	
	3	Karın çevresi	
	4	Kalça çevresi	
Yardımcı Ölçüler	5	Ön yaka – Kalça hattı arası	
	6	Omuz başı - göğüs arası	
	7	Göğüs ucu - göbek arası	
	8	Arka uzunluk	
	9	Kalça düşüklüğü	
	10	Bel çukuru derinliği	
	11	Koltuk derinliği	
	12	Omuz genişliği	
	13	Yaka çevresi	
Kontrol Ölçüleri	A	Göğüs derinliği	
	B	Karın derinliği	
	C	Kalça derinliği	

EK 3



T.C.
Gazi Üniversitesi
Sanat ve Tasarım Fakültesi Dekanlığı



Sayı: B.30.2.GÜN.029.14.00-
Konu: Araştırma İzni

ANKARA
05/02/2010

İLGİLİ KURUMA

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Giyim Endüstrisi ve Giyim Sanatları Eğitimi Bölümü öğrencisi olan 068818105 numaralı Esra SELVİOĞLU "Hamile Giysilerinde Kalıp Formundan Kaynaklanan Problemlerin İncelenmesi" üzerine bir Tez Araştırması yürütmektedirler.

Araştırma verilerinin sağlıklı olarak elde edilerek hamilelere uygun giysi tasarımlarında kullanılabilmesi için gerekli desteğinizi bekler, katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

Yrd. Doç. Dr. Neşe ÇEĞİNDİR

Tez Danışmanı

Gazi Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi

Moda Tasarımı Eğitimi Bölümü

Öğretim Üyesi

EK 4

ADANA İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ' NE;

Adana Doğum ve Çocuk Bakımevi Hastanesi' nde yapacağım Hamile Giysilerinde Kalıp Formundan Kaynaklanan Problemlerin İncelenmesi konulu tez çalışmamda katılanları gönüllülük esasına ve hasta hakları mevzuatına uygun olacağını, çalışmalarımı hizmeti aksatmayacak şekilde yürüteceğimi, yapılacak çalışma sonucunda bir suretinin de Sağlık Bakanlığı' na gönderilmek üzere İl Sağlık Müdürlüğüne teslim edeceğimi ve Sağlık Bakanlığı'nın bilgisi dışında çalışma sonuçlarımı ilan etmeyeceğimi taahüt ederim.

03.05.2010

Esra Selvioğlu

Adres: Güzelyalı m. 129 sok. Yeliz apt

Tel: 0 506 356 64 44

0 322 235 80 65

EK 5

T.C.
ADANA VALİLİĞİ
İl Sağlık Müdürlüğü
Yataklı Tedavi Hizmetleri Şube Müdürlüğü

SAYI :B.10.4.ISM.4.01.00.01.020/ -1322
KONU: Tez Çalışması.

05.05.10 19905 -

VALİLİK MAKAMINA

ADANA

Gazi Üniversitesi Giyim Endüstrisi ve Giyim Sanatları Eğitimi Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Esra SELVİOĞLU'nun, "Hamile Giysilerinde Kalıp Formundan Kaynaklanan Problemlerin İncelenmesi" konulu tez çalışması için, Doğum ve Çocuk Bakımevi Hastanesinde tedavi gören tahmini 50-100 hamile kadının vücut ölçülerinin alınacağı bir çalışma yapmak için izin isteği, Bakanlığımız Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 19.04.2010 tarih ve 16093 sayılı yazısı ile uygun görülmüş olup, söz konusu çalışmanın ekte sunulan taahhüt şartlarına bağlı kalmak kaydı ile yapılması, Müdürlüğümüzce uygun mütalaa edilmekte ise de;

Olurlarınıza arz ederim.

Dr. Aytekin KEMİK
İl Sağlık Müdürü

OLUR
05/05/2010

Reşat ÖZDEMİR
Vali a.
Vali Yardımcısı

İl Sağlık Müdürlüğü Yataklı Tedavi Hizmetleri Şube Müdürlüğü Mustafa Kemal Paşa Bulvarı Yüreğir/ ADANA
Tel: (0 322) 344 03 03 -Dahili:3165 Faks : (0322) 344 15 72 (Müdürlük)- (0 322) 344 17 73 (Yat.Ted.Şubesi)
Mail : adana.yths@ saglik gov.tr

Mithatpaşa Cad. No:3 (B) Blok 2.Kat SİHİYESAN/KARA
Tel: (0312) 365 15 88 Faks: 0 312 365 15 05 / 0 312 365 15 66 Not : Cevapı yapılacak yazımlar
İzmit ve soyut ile dosya numaralarını belirtiniz.

EK 6

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Tedavi Hiz. Genel Müd.Kamu
Hastane Hizmetleri Şb.
19 Nisan 2010 14:28:03 /16093



Sayı : B.10.0.THG.0.10.00.02-251-19
Konu : Tez Çalışması

ADANA VALİLİĞİNE
(İl Sağlık Müdürlüğü)

İlgi: 06.04.2010 tarih ve 4836 sayılı yazınız.

Gazi Üniversitesi Giyim Endüstrisi ve Giyim Sanatları Eğitimi Dalı yüksek lisans öğrencisi Esra SELVİOĞLU'nun "Hamile Gıysilerinde Kalıp Formundan Kaynaklanan Problemlerin İncelenmesi" konulu tez çalışmasının iliniz Doğum ve Çocuk Bakımında tedavi gören tahmini 50-100 hamile kadının vücut ölçülerinin alınacağı belirtilerek, çalışmanın, adı geçen hastanede yapılıp yapılamayacağı konusunda görüş talep edilen ilgede kayıtlı yazınız ve ekleri incelenmiştir.

Araştırmaya katılımların gönüllülük esasına ve hasta hakları mevzuatına uygun olması ve hizmeti aksatmayacak şekilde yürütülmesi kaydıyla, yapılacak çalışmanın sonucundan bir suretinin Bakanlığımıza gönderilmesi ve Bakanlığımızın bilgisi dışında ilan edilmemesi kaydıyla Genel Müdürlüğümüzce uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Doç. Dr. İrfan ŞENCAN
Bakan a.
Genel Müdür V.

23337
İL SAĞLIK MÜD
26 Nisan 2010
Vali

SAĞLIK BAKANLIĞI
Adana İl Sağlık Müdürlüğü
No. 27.04.10 20573

28.4.2010
Kıvanç

EK 7

Eniel

T.C.
ADANA VALİLİĞİ
İl Sağlık Müdürlüğü
Yataklı Tedavi Hizmetleri Şube Müdürlüğü

SAYI :B.10.4.ISM.4.01.00.01.251.19/ 135
KONU: Tez Çalışması.

10.05.10 20490

DOĞUM ve ÇOCUK BAKIMEVİ HASTANESİ BAŞTABIPLIĞINA

ADANA

İlgi: 05.05.2010 tarih ve 19905 sayılı İl Onayı.

Gazi Üniversitesi Giyim Endüstrisi ve Giyim Sanatları Eğitimi Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Esra SELVİOĞLU'nun "Hamile Giysilerinde Kalıp Formundan Kaynaklanan Problemlerin İncelenmesi" konulu tez çalışması için, Doğum ve Çocuk Bakımevi Hastanesinde tedavi gören tahmini 50-100 hamile kadının vücut ölçülerinin alınacağı çalışma hakkında alınan İl Onayı, Bakanlık uygun görüş yazısı ve Taahüt yazısı ekte gönderilmiştir.

Araştırmaya katılımların gönüllülük esasına ve hasta hakları mevzuatına uygun olması ve hizmeti aksatmayacak şekilde yürütülmesi, yapılacak çalışmanın sonucundan bir suretinin Bankalığıımıza iletilmek üzere Müdürlüğümüze gönderilmesi ve Bakanlığımızın bilgisi dışında ilan edilmemesi kaydıyla tez çalışmasının uygulanması hususunda;

Gereğini rica ederim.

ADANA DOĞUM ve ÇOCUK BAKIMEVİ HASTANESİ	
GELEN EVRAK	
TARİH:	11.05.2010
KAYIT NO:	4459

Dr. Mehmet İsmet ULUYURT
Sağlık Müdür Yardımcısı

Dağıtım :

- 1 Ad. İl Onayı
- 1 Ad. Bak.Uyg.Gör.Yazısı.
- 1 Ad.Taah.Yazısı

11.05.10
[Signature]

Dr. T. ALTUNTAŞ
11.05.2010

ÖZEL
UZ. Dr. Savaş BASTAŞ

Bakımevi Hastanesi
bilgilendirme rica
11.05.2010
[Signature]

İl Sağlık Müdürlüğü Yataklı Tedavi Hizmetleri Şube Müdürlüğü Mustafa Kemal Paşa Bulvarı Yüreğir/ ADANA
Tel: (0.322) 324 70 03 – 04 Dahili: 165 Faks : (0322)324 70 12 (Müdürlük)- (0.322) 324 35 97 (Yat.Ted.Şubesi)
Mail : adana.yths@ saglik.gov.tr